

Leto XIX. Stev. 39
DIREKTOR BORBE
VLAJKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SIBL
UREJA UREDNIŠKI ODBOR

Ljudska PRAVICA

BORBA
GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Ljudska pravica
ustanovljena 1. oktobra
1934
mednarodnosvo-
bodilno borbo je izha-
jala kot 16-dnevnik in
tednik, od osvoboditve
do 1. jul. 1945 kot dnev-
nik, nato pa kot tednik
od 1. junija 1953 izhaja
kot Borba za Slovenijo

Avstrijski nauk

Niti berlinska konference Avstriji ne bo prinesla svobode in suverenosti. Zato je to že povsem gotovo. Vjačeslav Molotov je v tem oziru pokopal tudi še zadnje nade. Pokazalo se je, da so zanj in za vlado, ki jo zastopa, deveta briga tako svoboda in življenjske koristi avstrijskega naroda, kakor tudi utrditev evropskega miru.

imela v sovjetskih enotah krepko oporo in bi se lahko v prihodnje obnašala kot država v državi.

Razen tega bi imela sovjetska vlada še nadalje pravico imeti svoje enote v Romuniji in na Madžarskem.

S svojimi enotami na dveh evropskih smereh (Moskva—Bukarešta—Budimpešta—Dunaj in Moskva—Varšava—Berlin) želi sovjetska vlada s svojimi tanki ohraniti hegemonijo na tem področju. Hkrati ostaja SZ potencialna nevarnost za ostala sosedna področja.

Molotov je torej zastavil Avstriji težavno alternativo: ali formalno neodvisnost, a dejansko okupacijo, ali samo dejansko okupacijo. Seveda je vse to za Avstrijo nesprejemljivo, kajti suženstvo ostane suženstvo, pa naj ga ljudje imenujejo tako ali drugače.

Povezujoč tržaško vprašanje z avstrijsko pogodbo, pa je sovjetski minister samo ponovno potrdil tisto, o čemer nismo nikdar dvomili, da je SZ proti jugoslovanskim koristim v Trstu, da je proti pravični razumni rešitvi, ki bi koristile tako nam, kot italijanskemu narodu. Molotov želi, da bi bilo na svetu čim več problemov in sporov med državami, kajti takšno stanje navsezadnje koristi politiki njegove vlade: zmanjšuje enotnost in moč držav, ki so pripravljene postaviti se po robu morebitnim agresivnim poskusom.

Iskreno obžalujemo, ker je sovjetski zunanji minister prepredil, da bi avstrijski narod dobil zasluženo neodvisnost in svobodo. Takšno čustvo naših narodov izvira ne samo iz prijateljstva do sosednjega avstrijskega naroda, marveč tudi iz globokega prepričanja, da edinole sodbodni in neodvisni narodi lahko očuvajo mir na svetu in se odločno bore zoper vsakršno hegemonizem. Na tem načelu je tudi tokrat temeljila naša popolna moralna podpora avstrijski pravični stvari.

Sovjetska vlada je, zlasti s svojim stališčem o avstrijski pogodbi, zadala hud udarec utrditvi miru na svetu. Toda kot vsaka slaba stvar ima tudi ta sovjetska poteza vsaj eno pozitivno plat. Z njo je Molotov (v sklopu celotne svoje berlinske politike) porušil mnoge utvare glede sovjetske postalinke zunanje politike. Marsikaj ti stega, kar se je sovjetski vladi posrečilo doseči po Staljinovi smrti s številnimi drobnimi popuščanji na raznih toriščih mednarodne problematike — to pa ni bilo tako malo — je Molotov v treh dneh v Berlinu pokopal vsaj toliko, kolikor tudi možnosti, da bi sklenili avstrijsko pogodbo.

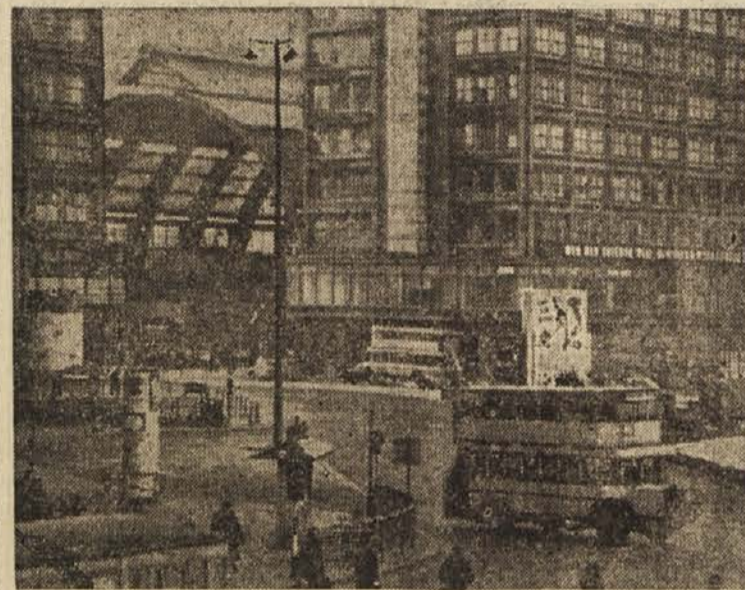
O. Miščević

Redigiranje odgovora avstrijske vlade

Dunaj, 15. febr. (AFP). Avstrijska delegacija v Berlinu bo redigirala danes popoldne odgovore avstrijske vlade na včerajšnje predloge Molotova. V odgovoru bo rečeno, da je državna pogodba za Avstrijo nesprejemljiva, če ne bo obsegala ukaza o umiku vseh tujih enot.

Zahteve socialnih demokratov

Bonn, 15. februarja
Bonnski pokuradni krogi ne računajo, da bo berlinska konferenca prinesla kakršnekoli spremembe v današnje nemške razmere. Lahko rečemo celo, da je prav na temelju takšnega pojmovanja sledila sedanja ofenziva bonnske vladne koalicije za spremembo ustave, uvedbo vojaške



Berlin: Alexanderplatz

obveznosti itd. Socialni demokrati pa sodijo, da bodo štirje ministri prepustili strokovnjakom in raznim komisijam mnoga vprašanja, da bi jih nadalje obravnavali.

Uradni socialno demokratski opazovalec v Berlinu poslanec Wehner je priobčil danes v biltenu STD članek, v katerem zahteva, naj bi tudi nekatera vprašanja, ki so zrela za rešitev iz kompleksa nemškega vprašanja, prav tako prepustili strokovnjakom in komisijam, ki bi jih še naprej obravnavale.

Rade Vujović

4050 metrov v morskem globino

Dakar, 15. febr. (AFP). Batiškat francoske mornarice se je spustil danes na morje pred Dakarjem 4050 m v morskem globino in postavil svetovni rekord.

DELO SKUPŠČINSKIH ODBOROV

Velike možnosti za izboljšanje kmetijstva

Gospodarski odbor Sveta proizvajalcev je nadaljeval razpravo o kmetijskih problemih

Včeraj je Gospodarski odbor Sveta proizvajalcev v okviru obravnavanja osnutka družbenega plana nadaljeval razpravo o kmetijstvu. Seja je minila v zastavljanju vprašanj in dajanju odgovorov. Govorili so o kalcifikaciji zemlje, o možnostih za izdelavo potujočih delavnic za predelavo sadja, o razpreditvi kreditov in živilski industriji, o cenah, odkupu, živini, o izobrazbi kmetovalcev, melioracijskih delih, o izvozu krme in podobno.

Vpraševali so poslanci Filip Knežević, Dragi Stamenković, Nenad Jakišić, Ivan Pintarić, in Branislav Mladenović, odgovarjal pa je poverjenik Zveznega izvršnega sveta Milan Jovanović.

PRISPEVEK K MODERNIZACIJI TRGA

Znesek 8,6 milijarde je določen izključno za mlino, silose, klavnice in hladilnice. Mlinska industrija je zastarela in zato je treba obnoviti stare in zgraditi nove mlino, zlasti v žitornih krajih. Isto velja za silose.

Z graditvijo klavnice in hladilnic bodo začeli modernizirati trg kmetijskih pridelkov. Ker nimamo modernih klavnice in hladilnic ter moramo zato klati živino vse leto, ne pa jeseni, ko je to najgospodarnejše, zgubimo leto- no šest do osem tisoč vagonov mesa. Podoben je položaj tudi glede jajc, mlečnih izdelkov, sadja in sočivja. V treh do štirih letih bodo zgrajene hladilnice, v katerih bodo lahko spravili tri do štiri tisoč vagonov.

CENE SO NEUPRAVIČENO VISOKE

Cene kmetijskih pridelkov ne zadovoljujejo, saj so višje kot lani. Izvoz le malo vpliva na po-



Dragi Stamenković

dražitev, ker ni tako velik, da bi mogel bistveno vplivati na cene. Glavni vzrok tiči v organizacijski plati odkupa kmetijskih pridelkov, ker odkupna podjetja navijajo cene.

Skratka, problem cen je rešljiv samo s povečanjem kmetijske proizvodnje in z večjo ponudbo na trgu, s tem, da finančno zainteresiramo kmeta, ker je pri nas še vedno malo kmetij, ki pridelujejo za trg, veliko več pa tistih, ki pridelujejo v glavnem za lastne potrebe.

RAZPRAVA O POSAMEZNIH KMETIJSKIH VPRAŠANJIH

Odbor je popoldne začel konkretno obravnavati posamezna vprašanja s področja kmetijstva. Sklenili so, da bodo o kmetijstvu razpravljali po temle vrstnem redu: najprej bodo obravnavali proizvodnjo, politiko cen in politiko prehrane, kreditno in investicijsko, zatem davčno politiko, na koncu pa državna kmetijska posestva in zadruga.

Ugotovili so, da stanje jesenskih posevkov ni zadovoljivo, predvsem zaradi mraza. Pričakujejo, da bo pridelek pšenice povprečen.

Tudi o cenah kmetijskih pridelkov so dosti govorili. Več poslancev je poudarilo, da proizva-

ZADNJI TEDEN BERLINSKE KONFERENCE

Jutrišnji tajni sestanek bo odločilen

Poglavitno je, da se štirje ministri sporazumejo o značaju in dnevnem redu konference petih

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Berlin, 15. februarja.

Po današnjem tajnem sestanku, na katerem so nadaljevali pogajanja o konferenci petih, komuniste ni bil objavljen. To pomeni, da se štirje ministri še niso sporazumeli. Tajna pogajanja bodo nadaljevali v sredo. Ta sestanek bo baje odločilen. Zda, ko je postalo popolnoma jasno, da je izključeno, da bi ta konferenca o bistvu nemškega in avstrijskega problema napredovala, je pozornost novinarjev in diplomatskih opazovalcev osredotočena v glavnem na tajna pogajanja o konferenci petih. Pravi, da ni izključeno, da bi na tem področju dosegli uspeh.

Danes so z več strani uradno potrdili, da so tajna pogajanja že nekoliko napredovala. Vodja sovjetske delegacije Molotov ne

bo to konferenca o azijskih problemih.

Toda, kaj je treba razumeti pod »azijskimi problemi? Molotov predlaga, naj bi bila glavna točka dnevnega reda takšne konference vprašanje varnosti v Aziji in na Daljnem vzhodu. Po sovjetskem mnenju naj bi konferenca petih obravnavala splošni položaj v Aziji in na Daljnem vzhodu in šele potem, ko bi uredila splošna vprašanja, bi začela obravnavati konkretne probleme, kakršna sta Koreja in Indokina.

Dulles je proti takšnemu značaju konference. V konferenco bi privolil samo s pogojem, če bi se omejila na dva pereča problema — Koreja in Indokina.

To stališče sta doslej podpirali angleška in francoska delegacija, toda njuno gledišče nikakor ni bilo tako kategorično, kakor je ameriško. Zda, si Angleži in Francozi baje prizadevajo doseči nekakšen kompromis med zamisljivo Molotova in Churchilla in konferenco petih. Formula, ki jo iščejo, naj bi na eni strani ugotovila, da bo konferenca sklicana, da bi obravnavala vprašanje Koreje in Indokine, na drugi strani pa bi bilo treba dopustiti tudi razpravo o splošnih problemih Azije in Daljnega vzhoda.

Razen tega je treba urediti še nekatera vprašanja, med njimi

sestavo konference. Molotov še zmeraj zahteva, naj bi se konferenca omejila na pet držav. Tri zahodne delegacije pa zahtevajo, naj bi na njej sodelovale tudi neposredno zainteresirane države. Kompromis na tem področju pa bi lahko dosegli, ker se je Molotov že na današnji seji postavil na stališče, da bi konferenca petih na obravnavanje konkretnih azijskih problemov povabila tudi predstavnike neposredno zainteresiranih dežel, da bi sodelovali v razgovorih.

Glavno je torej, da se štirje ministri sporazumejo o značaju in dnevnem redu petih. Ostala vprašanja, kakor je sestava in kraj konference, bo razmeroma lahko urediti. Iz teh razpoložljivih podatkov dobi človek vtis, da je res precej upanja, da se bodo štirje ministri sporazumeli v sklicanju konference petih o azijskih problemih.

Jože Smole

Povabila Figlu

Berlin, 15. febr. (Tanjug) Avstrijski zunanji minister Figl in državni tajnik dr. Kreisky sta bila danes gosta na kosilu pri britanskem zunanjem ministru Edenu. Povabil ju je za jutri na kosilo tudi Molotov, v sredo pa bosta gosta ameriškega zunanjega ministra Dullesa.

Pismo Molotovu

Berlin, 15. februarja (Tanjug) Predsednik berlinskih sindikatov Scharnowsky je poslal sovjetskemu zunanjemu ministru pismo, v katerem v imenu »nemških ljudje« zahteva, naj sovjetska delegacija sprejme zahtevo o svobodnih volitvah v Nemčiji.

PARIZ O BERLINSKI KONFERENCI

Zaključek konference — edini sporazum

Vzdušje se je omililo brez bliskanja in grmenja

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Pariz, 15. februarja.

Berlinska konferenca se bliža h koncu. Štirje ministri so se sporazumeli, da jo bodo v četrtek zaključili. To je edini sporazum, ki so ga doslej, po ugotavljanju v Parizu.

V pariškem tisku, katerega časniki izražajo celo štrno raznih interesov in vplivov, so poteze zahodnih državnikov in Molotova čisto različno razlagali, različno od dneva do dneva v taistem čas-

niku, tako da je analiza zelo težavna in skoro brezupna. Preprosti človek je malone prenehal zanimati se za bistvo posameznih vprašanj, ker ne razume več zamotane analize časopisnih kome-

tatorjev, ki so v svojih člankih uporabljali tudi zmedene poskuse. Zato se je njihovo zanimanje za berlinsko konferenco omejilo na branje časniških naslovov, iz katerih so zlahka, morda pa tudi prelahko sklepali, da se v Berlinu dogaja repriza običajnih sestankov Vzhod — Zahod, ki je pokazala, da tudi to pot na Zahodu, niti na Vzhodu ni nič novega. Vendar so vzlic temu povprečni Francozi razočarani z dosedanjimi dosežki konference in njenimi možnostmi.

Potek razgovorov o Avstriji je sprožil nepričakovan razočaranje, ker so vsi upi temeljili na napovedih, da bo to vsekakor vprašanje, glede katerega bodo dosegli nekakšen sporazum. In, so pripomnili, morda še sporazum o trgovini med Vzhodom in Zahodom, izboljšanje odnosov med obema Nemčijama, konferenca o azijskih vprašanjih in za Francijo še zlasti važno vprašanje: obljuba Molotova, da bo posredoval v Pekingu, da bi olajšali pogajanja s Ho Si Minhom.

Zda, večina opazovalcev išče dobre strani konference in ugotavlja, da je uspeh berlinskega sestanka predvsem v tem, da se je v redu zaključilo — da je imel začetek in konec. Dnevni red, poudarjajo, so sprejeli že prvi dan, medtem ko so doslej sestanki o dnevnem redu trajali po več tednov. Ta začetni uspeh so dosegli, o tem se vsi strinjajo, zavoljo koncesij zahodnih ministrov. Po drugi strani je sestanek tekkel tako hitro, kot je zaželeno za razgovore te vrste. Vzdušje na konferenci, ki je bilo kdaj pa kdaj zelo naelektrirano, se je omililo brez bliskanja in grmenja.

In naposled, da se je sestanek zaključil, ker so se vsi sporazumeli, da ga je treba zaključiti. Vse to skupaj, čeprav ni mnogo, pomeni nekakšen napredek in napoveduje razdobje, v katerem se bo razvijal proces izboljšanja odnosov med Vzhodom in Zahodom. Bržkone bo to dolgo razdobje, v katerem bo hladna vojna vendarle ostala samo hladna, vendar bo manj kazalo, da se bo spremenila v pravcato vojno. Bogdan Pešić

Obvestilo

Uprava Kluba poslancev LS LRS obvešča vse svoje člane, da bo v četrtek, 18. februarja 1954 ob 10. uri popoldne v prostorih Kluba poslancev, Puharjeva ulica 13, sestanek o vprašanju priprav za razpravo o republiškem družbenem planu za leto 1954.

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS
Stanje dne 15. februarja 1954 ob 7:
nadale zadržuje področje nizkega
na tudi naše ozemlje. Njegov vpliv za-
področje visokega zračnega pritiska
je nekoliko v porastu, s svojo
hladno dojava v severno Nemčijo

V Jugoslaviji je bilo ob 10 dopol-
neovračno delu zamejeno vre-
nemurju in ob gornjem Jadranu je
nala deževalo. V zahodnem delu je
Celzija, v severovzhodnem delu, kjer
je bilo pretežno lepo vreme, pa od 0
do 7 do 13 stopinj Celzija, ob Jadranu pa
od 7 do 13 stopinj Celzija.

Vremenska napoved za torek, dne
vremenski razjasnitvami. Pomoči tem-
skem slabša burja.

Snežne razmere danes ob 7: Kom-
centimetrov. Novo mesto 27 cm, Koča
na 37 cm, drugod v nižjih le-
tah Slovenije pa od 15 do 20 cm juž-
nega snega.

DELO SKUPŠČINSKIH ODBOROV

Problemi naših premogovnikov

Ne sme se več zgoditi, da premoaga zašli v težaven položaj — Poleti naj bi dajali premog na kredit

Poslanec Paša Gamandžić je rekel, da moramo povzeti izkušnje iz lanskega leta, da se ne bo spet zgodilo, da bi zašli premogovniki zaradi neenakomerne potrošnje v težaven položaj. Ne zadostuje premog samo kopati, marveč je treba računati tudi s pripravljalnimi deli. Cene premoaga niso samo stvar premogovnikov. Preden pride premog do potrošnikov, naraste navadno njegova cena za 100%. Naši strokovnjaki bi morali posvetiti večjo pozornost tudi delu v naših koksarnah, ne pa samo v svojih laboratorijih.

Poslanec Vlado Begović je poudaril, da letošnji plan o kopanju premoaga ni pretrzan. To dokazuje tudi doseženo delo v naših premogovnikih v zimskem času, ko so rudarji na mesec nakopali blizu 200.000 ton premoaga. Spričo naših zmogljivosti bi ga lahko nakopali 15 do 16 milijonov ton na leto. Treba je upoštevati, da mestno prebivalstvo poleti porabi več denarja za počitnice, po-

bi naši premogovniki zaradi neenakomerne potrošnje položaj — Poleti naj bi dajali premog na kredit

Na seji odbora za gospodarstvo Zveznega sveta so obravnavali pridobivanje in predelavo premoaga. Družbeni plan določa, da bodo letos naši rudarji nakopali 12.855.000 ton ali 13% premoaga več kot lani. V razpravi so govorniki poudarili zlasti potrebo po enakomernem kopanju in potrošnji premoaga ter boljšem izkoriščanju zmogljivosti premogovnikov.

znejše pa da nakupi živila in kurivo za zimno. Zato bi bilo dobro, da bi dajali potrošnikom poleti premog na kredit. Poslanec Begović je govoril tudi o rentabilnosti naših premogovnikov. Letošnja povečanja proizvodnje in novi sistemi, ki premogovnike izenačuje s trga, ali pa, da jim bodo mogle samouprave pomagati z dotacijami. To vprašanje dobiva socialni značaj, ker gre za premogovnike v okrajih, kjer lahko delovno silo zaposlimo samo v rudnikih.

Poverjenik Izvršnega sveta ing. Dular je opozoril na specifičnost premogovnikov glede izkoriščanja zmogljivosti. Premogovnikov ne moremo kar čez noč razširiti ali zožiti. Opozoril je tudi na razmeroma nizko storitev v našem rudarstvu. Problem zmogljivosti v rudarstvu je treba obravnavati tudi z gledišča delovne storitnosti. V začetku leta je znašala povprečna proizvodnja 1,1 milijonov ton, med letom pa je padla na 6000. V zadnjih mesecih je spet narasla na 1,2 milijona. To so zakrivilo predvsem železnice, ki niso imele potrebnih zalog. Sprožen je bil predlog, naj bi Industrija, zlasti pa železnice, imele na zalogi premog. Amortizacijski sklad v znesku 6,3 milijarde din po njegovem mnenju zadostuje za vzdrževanje zmogljivosti, za povečanje proizvodnosti pa bi bilo treba

dobiti kredite od banke. Glede pocenitve premoaga za 14% je ing. Dular rekel, da so za to dani vsi pogoji.

V nadaljevanju razprave je bilo sproženo vprašanje majhnih in nerentabilnih premogovnikov, ki naj bi jim pomagali z mehanizacijo. Poslanec Seftket Maglajić je opozoril še na eno stran problema neenakomerne potrošnje premoaga. Rekel je, da je prav ta neenakomernost kriva, da zadnja leta nismo posebno napredovali glede povečanja proizvodnje, čeprav smo imeli za to vse ostale pogoje. Neenakomernost otežkoča tudi izvoz premoaga, ker ga naši premogovniki nudijo na tujih trgih v glavnem poleti, ko ga je najtežje prodati, pozimi pa ga ne moremo izvažati, ko bi ga lahko prodali.

Ko je predsedujoči Milentije Popović zaključil razpravo, se je najprej dotaknil pritožb nekaterih premogovnikov, da je njihova amortizacijska stopnja za vzdrževanje normalne proizvodnje prenizka. Poudaril je, da imajo podjetja pravico pritoževati se in zahtevati zvišane stopnje. Premogovnikom je treba nuditi razen tega večjo svobodo pri uporabi sredstev iz amortizacije. — Kar se tiče enakomerne proizvodnje in prodaje premoaga je rekel, da je treba razen ostalih ukrepov od semih premogovnikov pričakovati več gibčnosti v določanju cen, to še pravi, da morajo pošiljati na trg cenejši premog v

tistih mesecih, ko je povpraševanje po njem manjše.

RAZPRAVA O IZKORISČANJU NAFTE

Na popoldanski seji Odbora za gospodarstvo Zveznega sveta so razpravljali o sistem delu osnutka družbenega plana, ki je posvečen nafti. Zlasti so živahno razpravljali o raziskovalnih problemih, oziroma o izkoriščanju novih vrst. Nekateri so očitali, da niso predvideli sredstev za izkoriščanje že določenih vrst in Vojvodini, da pa so predvideli večja sredstva za nova raziskovanja v nekaterih drugih krajih. O tem vprašanju so sklenili izdelati elaborat.

V razpravi so člani odbora zahtevali, da je treba izdelati sistem raziskovalnih del, in dalje, da bodo proučili tudi vprašanje, kako financirati eksploatacijo naftnih polj. Zatem so razpravljali o črni metalurgiji. Zlasti so opozorili na pomanjkanje strokovnih kadrov in na trenutno pomanjkanje električne energije. Poudarili so, da bo letošnja proizvodnja črne metalurgije precej zadovoljiva.

Pisma uredništva

ODGOVOR DOPISNE ŠOLE »PERFEKT«

Tovariš urednik, v zvezi s pismom Ljubomira Stamenkovića, objavljenega v »Borbi« 8. februarja t. l. v rubriki »Pisma uredništva« in s podnaslovom »Anonimna šola«, se nam zdi potrebno navesti nekatera dejstva, da se bo naša javnost seznanila z vsemi podrobnostmi o dopisni šoli »Perfekt«.

Tovariš Stamenković sprašuje, kako se more človek poglobiti v tuj jezik brez pomoči učiteljev, strokovne literature, gramofonskih plošč, magnetofona in drugih sodobnih tehničnih sredstev, ki pomagajo slušatelju, da si pridobi osnovno znanje iz tega ali onega tujega jezika. Njegovo vprašanje je lahko umestno samo, če človek ne pozna dovolj metod dela dopisnih šol pri nas in po svetu, če ne razume pravega namena teh metod, ki so mimogrede rečeno dosegle priznane uspehe v zelo kratkem času svojega delovanja. Nadalje gov. Stamenković očita dopisni šoli »Perfekt« anonimnost ter pretravanje v oglašitvi reklamnih prospektih, češ da

je sklicevanje na izjave hvalečnosti biših učencev te šole zgolj propagandni trik.

Zal nam je, da tov. Stamenković ni imel priložnosti, da bi se bil pred objavo svojega pisma podrobneje seznanil z metodami dela te šole, da bi bil spoznal vodstvo in strokovne delavce, zaposlene v tej šoli in tako dojel, da pomeni takšno delo samo pomoč velikanskemu številu naših državljanov, ki jim niso dostopni pogoji, v katerih si je on pridobil osnovno znanje iz angleškega jezika, marveč da so v glavnem primorani pomagati si z lastno voljo in trudom, da ob pomoči dopisne šole »Perfekt« dosežejo to, kar je dosegel on. Prav tako naši šoli ni moč očitati nobene »anonimnosti«, saj je zdaj vsakemu poslovnemu človeku ali podjetju dovolj znan pošten predal in njen naslov, znan prav tako, če ne še bolj, kakor ulica in hišna številka. Zal nam je, da mnogi bralci naših propagandnih publikacij niso mogli takoj zvedeti tudi za podatke, kakor sta ulica in hišna številka, ker za- rudi pomanjkanja poslovnih prostorov »Perfekt« še nima svojih prostorov, marveč dela začasno v predstavnih zalozbe Bihl »Mladost« v Beogradu, ki te publikacije izdaja. Izdajatelj torej ni zasebnik, marveč sodi o kategorijo gospodarskih podjetij.

Na koncu pa še ugotovimo, da o metodi »Perfekt« najbolje učenore nešeta pisma biših učencev te šole, ki so zmeraj na razpolo- gih slehernemu zainteresu. Iz- starih in novih pisem je videti, kakšen uspeh je dosegla ta metoda v prvem obdobju svojega dela. Šola je dobila že več tisoč pisem, med njimi mnogo od svojih predhodnih učencev, ki bi se radi naučili tujih jezikov. Ker so radi naučili tujih jezikov, po tej metodi, pridobili solidno znanje o enem ali dveh tujih jezikih. More- enem ali dveh tujih jezikih. More- enam ni znano, da je »Perfekt« pred- nojno uspešno deloval celih 15 let. Zdi, ko v okviru podjetja »Mla- dost« nadaljuje svoje delo, so do- bili težaji v uredništvu pristojnih strokovnjakov obliko, ki ustreza našim sedanjim razmeram in po- trebam, hkrati pa so ohranili že preizkušeno metodo.

Pričakujemo, da se bodo s tem pojasnilom direktije »Perfekt« tov. Stamenković in ostali bralci »Borbe« zadovoljili.

Beograd, 11. februarja.
Dopisna šola »Perfekt«

DOTACIJE

Neki ljudski poslanec je med načelno razpravo o osnutku družbenega plana v skupščini izrazil tole mnenje: »Ce presojamo plan z gledišča posameznih gospodar- stvskih in drugih področij, težko vzdrži kritiko. Ce pa ga presojamo s stališča celotnega gospo- darskega položaja in gospodarske politike pri nas, lahko vzdrži tudi najostrejšo kritiko.«

Za argumentacijo tega nazir- ranja zadostuje morda omeniti samo en primer: stanovanjsko vprašanje. Ce presojamo to vprašanje z gledišča potrebe po stanovanjih in njihovega pomena za življenjski standard, bo seveda vsa kritika udarila po planu, izhod pa je treba iskati v večjih investicijah za graditev stanovanj. Ali pa pogledamo, kako je s kliničnimi, bolnišničnimi, šola- mi, raznimi kulturnimi ustanova- mi itd. Mar tu ne bi mogli najti »napake in »kritike« v planu?

Tako je s to zadevo, če smo v položaju človeka, ki mnogo več hoče, kakor ima in more, je po- udaril poslanec Miloš Minić v načelni razpravi. Katerega koli vprašanja našega razvoja se do- taknemo ločeno, plan ne bi vzdr- žal kritike. Toda s tega gledišča se ne moremo spustiti v javno razpravo o planu, ker bi v tem primeru pravzaprav žagal vejo, na kateri sedimo. Ce rešujemo posamezna, za gospodarski razvoj manj važna vprašanja, zapostav- ljamo pa glavna in bistvena, ne bomo rešili ne prvih, ne drugih.

To seveda nikakor ne pomeni, da osnutku plana ni več kaj očiti- tati. Nasprotno, med njegovim obravnavanjem v skupščinskih odborih je nekdo izgovoril misel, o kateri je vredno razpravljati. Ali je prav, je rekel, da pred- lažajo v Srbiji tudi za nekatere industrijske kraje dotacije? To so recimo Beograd (200 milijonov), Niš (103 mil.), Novi Sad, Leskovac, Kruševac itd.

Celotne dotacije znašajo po osnutku družbenega plana Srbije 4.518 milijonov. Večji del teh izdatkov je upravičen, ker so na- menjeni gospodarsko šibkejšim okrajem, ki iz lastnega gospodar- stva ne morejo kriti svojih potreb. Pa tudi te dotacije, če- prav so za zdaj nujne, delno vplivajo neugodno in v določe- nem smislu razvijajo težnje pa- raliziranja, težnje okrajev, da se zanašajo na pomoč »od zgoraj«. Pomoč znanim industrijskim kra- jem pa človeka preseneti in je videti nelogična.

Vzrok takšnih pojavov je v družbenem planu Srbije najbrž v nekaterih instrumentih, katerih učinka niso dobro preračunali. Vse kaže, da se bo moralo to spremeniti, kajti pomoč indu- strijskim krajem ne le popači sliko o dejanski gospodarski moči posameznih področij, marveč tudi objektivno prisili industrijske kraje, da zahtevajo gmatno po- moč od republike. Ce iz tega ne bi našli drugega izhoda, bi za- bredli v nelogičen položaj, da go- spodarsko razviti okraj, ki naj- več dajejo republiko (kar je po- vsem normalno in pravilno) po- zneje od nje dobivajo pomoč!

Morda je iz nekaterih formal- nih vzrokov ta ukrep začasno nujen. Mi se seveda ne moremo kar čez noč odreči administra- tivnemu vplivu v gospodarstvu. Ce pa je stvar že takšna, bi bilo potrebno popolneje pojasniti; drugače lahko pride v javni raz- pravi do nerazumevanja in na- pačnega mnenja o morebitni nujnosti dotacij te vrste.

D. Marković

Dotacije naj dobi čim manj okrajev

Obravnavanje osnutka zakona o proračunu

Včeraj dopolne sta odbora za proračun Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine nadaljevala delo. Na dopoldanski seji, ki ji je pred- sedoval Nikola Košić, so nadalje- vali v podrobnosti razpravo o glavnih določbah zakonskega osnutka. V dopoldanski razpravi so največ govorili o členih, ki se nanašajo na dotacije. Med drugim so obravnavali vprašanje, ali naj za proračun pristojni or- gani določajo tudi namembnost vseh ali samo nekaterih dotacij. Sklenili so, da je namembnost in pogoje za uporabo moč do- ločiti samo za sredstva, ki jih dobiva investicijski sklad.

Odbora sta razpravljala tudi o znižanju oziroma zvišanju do- hodkov ali izdatkov med pro- računskimi letom. Sprejeta je bila pripomba, da je treba v primeru zvišanja ali znižanja poprej prora- čun po tem zakonu uravno- vestiti.

S prehodom na drugo po- glavje osnutka zakona, ki obrav- nava določbe proračunskih do- hodkov in njihove razdelitve, so znova začeli vprašanje, ki so ga obravnavali že v načelni raz- pravi, namreč, ali naj se v do-

hodke ljudskih republik vključi tudi osnovni davek na dohodek od kmetijstva in osnovni davek na dohodek od samostojnih po- kljicov in imetja. Ljudski poslanec Josip Kolar je znova vztra- jal na tem, naj bi te vrste davka prenesli na dohodek okrajev in poudaril, da bi se tako samo v ljudski republiko Hrvatski šte- vilo okrajev, ki dobivajo dotacije, znižalo od 46 na 12. Predlagal je, naj bi o tem razpravljali tudi z odborom za gospodarstvo.

Večje število članov odborov

Pri Kragujevcu so našli 100.000 let stare kosti

Beograd, 14. febr.

Ko so nedavno raziskovali pa- leolitsko skalovje na Jerininem brdu blizu Kragujevca, so našli človeške in živalske kosti ter ko- ščeno in kamnitno orodje iz le- dene dobe, katerega starost ce- nijo na dobrih 100.000 let. V ne- olitskem naselju v Porodinu pri Bitolju pa so našli modele pra- starih hiš, katerih starost cenijo na dobrih 5000 let. Znatne uspehe so dosegli tudi pri raziskovanju grobov iz bronaste in železne dobe v Dobrači, Ražani, Krivi reki in Belotici v zahodni Srbiji. S temi najdbami so strokovnjaki izpopolnili sliko o kulturni skup- nosti Ilircev tistih časov.

Arheološki inštitut srbske Aka- demije znanosti se je zadnje čase ukvarjal z največjimi odkopava- nji na Caričinem gradu pri Le- banu, kjer so med drugimi arhi- tektonskimi ostanki našli na utr- jena bizantinska mesta, na krasne mozaike in ostanke slo- vanskega lončarstva. Arheološki inštitut skupaj z Narodnim mu- zejem v Beogradu zdaj odkopava nekropolo pri Brestoviku. Razen tega nadaljujejo sistematično od- kopavanje in sistematično prou- čevanje srednjeveških mest Novo brdo pri Gnjilanu in Stara Bara na Crnogorskem primorju.

ni bilo za to načelo, čeprav so se vsi strinjali v tem, da si je treba prizadevati, da bi dobivali dotacije čim manj okrajev. Ljud- ski poslanec Nikola Košić je po- udaril, da ne smemo pozabljati na »instrumente«, ki so v zakon- skem osnutku postavljeni na- čelno, in da problema ne smemo omejevat na aktivne ali pasivne okraje. Poudaril je, da se je do- slej dogajalo, da so v posamez- nih mestih trošili denar brez pra- vega preudarka, drugod pa je bilo težko spraviti skupaj nekaj sto tisočakov. Cilj teh instru- mentov je, da zagotovimo nekaj več sredstev tam, kamor jih prej- nismo dajali.

Po daljši razpravi, v kateri je sodelovala večina članov odbor- ov, so sklenili, da ostaneta ti dve vrsti davka kot vir dohod- kov ljudske republike, da pa bo v enem izmed naslednjih členov rečeno, da lahko republika del teh dohodkov prepusti posamez- nim okrajem. V tem smislu pri- pravljajo tudi poseben spremlje- valni predlog. Ljudski poslanec Josip Kolar se je s tem strinjal.

Na tej seji so izvolili komi- sijo, v kateri so ljudski poslanci Raja Nedeljković, Luka Mrkić in ing. Slavko Papler. Naloga komisije je, da končno formu- lira določbe zakonskega osnutka na podlagi dopolnitev in spre- memb, sprejetih na sejah.

Obsežne priprave Počitniške zveze Slovenije

Pred kratkim je bil v Sindi- kalnem domu v Martuljku kon- cerni seminar za funkcionarje Počitniške zveze Slovenije, ki ga je organi- ziral Glavni odbor počitniške zveze. Na seminarju so razprav- ljali o organizacijskih vprašanjih, nato o gospodarsko-financi- nih, najdelj pa o potovanjih in tabor- nji. Na seminarju so sprejeli predlog Glavnega odbora, da bodo letos organizirali dve večji taborjenja v Sloveniji, da pa bodo taborjenje organizirali tudi okraj- ni odbori in posamezne družine. Sotore za taborjenja je Glavni odbor že nabavil, na seminarju so se dogovorili tudi za kraje ta- borjenja in kraje, kjer bodo pri- pravljena prenočišča za poto- valce.

Počitniška zveza Slovenije ima letos in za prihodnje leto izdelan obsežen delovni program. Glavni odbor namerava letos organizirati veliko krožno potovanje po vsej Jugoslaviji, za naslednja leta pa namerava pripraviti taka krožna potovanja tudi po inozemstvu. Tako je za prihodnje leto pred- videno potovanje članov Plan- ske zveze Slovenije s posebno ladjo v Grčijo, Turčijo in Izrael.

DNEVNA KRONIKA

Vlaki spet redno vozijo

Direkcija železnice je včeraj objavila obvestilo, da je bil v noči med 16. in 17. februarjem obnovljen promet vseh potniških vlakov, ki doslej zaradi snežnih zametov niso mogli voziti.

Obisk skupine grških oficirjev

Skoplje, 15. februarja. Zjutraj je odpotovala v našo državo gr- ska vojna delegacija, ki jo vodi generalni polkovnik Mandikisa Stilijs. Poleg generala Stilijsa sta v delegaciji še dva višja ofi- cirja in en poročnik.

Grško vojna delegacija, ki jo je danes sprejela skupina Jugo- slovanskih oficirjev v Djerdjeliju, bo ostala v Jugoslaviji več dni. V

tem času bo obiskala nekater- enote JLA na področju Makedo- nije. V času bivanja v naši državi- vi bodo predstavniki grške vojske v gostje generalpodpolkovnika Ra- deta Hakovića, ki je bil januarja meseca s skupino jugoslovanskih oficirjev obiskal nekatero enoto grške vojske.

Odkodnine gradbenim delavcem

Beograd, 15. febr. — Zvezni izvršni svet je izdal odlok, da lahko gradbeni podjetja izplačajo odškodnino svojim delavcem za odškodnino svojim delavcem za- prekinitve dela zaradi vremen- skih neprilik, tudi če nimajo realizacije. Izplačajo lahko naj- več 75% zneska iz tarifne po- stavke tarifnega pravilnika pod- jetja za 1954. Te odškodnine gre- je treba opraviti zato, da bi oču- vali stalni sestav delovne sile v podjetju.

Soglasnost o tem, za katero razdobje ima podjetje pravico izplačevati odškodnino, daje s posebnim odlokom tajnik Gospo- darskega sveta okrajnega ali mestnega odbora, na katerega podjetju je sedež podjetja, ali kjer je gradbišče.

Maksimalne stopnje za amortizacijo zgradb, strojev in orodja

Državni sekretar za narodno gospodarstvo je določil maksimal- ne stopnje amortizacije za zgrad- be, stroje in orodje.

Za zgradbe, ki niso predno- žijo gospodarski dejavnosti, znaša amortizacija največ 3% od vred- nosti zgradbe, za stroje največ 9%, za orodje pa največ 12% od njihove vrednosti. Po teh stopnjah bodo obra- čunavali amortizacijo, ki se bo odbijala od bruto dohodka. Vsota odbijala od bruto dohodka od amortizacije zgradb, strojev in orodja, ki se bo odbijala od bruto dohodka od ugotavljanju čistega dohodka, ne more biti večja od dohodka, ne more biti predpisanim vsote, ki ustreza predpisanim stopnjam. Pri določanju stopnje amortizacije bo treba računati na vrednost in čas trajanja zgradb, strojev in orodja.

Znižana je železniška tarifa za prevoz avstrijskega blaga do reškega pristanišča

Beograd, 15. februarja Na mednarodni železniški kon- ferenci, ki je bila od 9. do 11. fe- bruarja v Trstu in ki so ji pri- sostvovali predstavniki železni- skih uprav STT, Jugoslavije in Italije je prišlo do kompromisne rešitve v ureditvi avstrijskega prekomorskega prometa skozi re- ško in tržaško luko. Po tej re- šitvi se spremeni sporazum, ki je bil sklenjen lansko leto v Rimu,

OB ROBU BERLINSKE KONFERENCE

Manj beguncev iz Vzhodne Nemčije

Kaj to pomeni? — Izkazalo se je, da so netočna zahodna poročila o nemirih v Vzhodni Nemčiji

Berlin, 14. febr. Gibanje iz vzhodne in zahodne cono Berlina je zdaj, med konferenco, mnogo lažje, kot poprej. Potemtakem so zdaj ugodnejši pogoji za prebega iz vzhodnega sektorja v zahodni. Vendar se število beguncev ni povečalo, marveč nasprotno, znatno zmanjšalo.

Lani je prišlo v Zahodni Berlin mesečno okrog 30.000 ljudi. Največji prtok beguncev so zabeležili marca — 48.700, dalje maja — 42.000, februarja — 45.000, junija — 33.000 itd. Po junjskih dogodkih je to število znatno padlo, kar so razlagali z ostrimi ukrepi sovjetskih in vzhodnonemških oblasti, kar je zelo otežilo prehod v zahodni sektor. Brž ko so ti ukrepi popustili, je število beguncev znova začelo naraščati.

Mnogi so računali, da bo nadaljnja liberalizacija gibanja iz vzhodnega v zahodni Berlin prinesla naval beguncev. Ta napoved se ni uresničila. Že januarja je število beguncev precej padlo — pobegnilo je 8012 ljudi, skotaj 800 manj kot decembra.

Odkar se je začela konferenca štirih (23. januarja), se je število beguncev zmanjšalo na minimum. So dnevi, ko njihove ne prebega. Sicer pa je znašalo povprečje okoli 100 oseb dnevno, torej okrog 3000 mesečno.

To je nedvomno zanimiv pojav. Najverjetneje je naslednja razlaga: ljudstvo v Vzhodni Nemčiji ne mnogo pričakuje od berlinske konference. Če, da so res upali, da bodo Nemčijo združili, ali vsaj dosegli kak tehtnejši napredek v tej smeri. V tem vzdušju upanja in pričakovanja so se odločili celo tisti, ki so sicer nameravali pobegniti v zahodni Berlin, počakati, dokler ne bo jasno, kako bodo stvari dalje tekle.

Dejstvo je, da so v Vzhodni Nemčiji veliko bolj optimistično gledali na berlinsko konferenco kot v Zahodni. Za to je mnogo razlogov. Zahodnonemški tisk je že pred konferenco mnogo pisal, da glede konference slabo kaže, da bo doživela popoln neuspeh kar zadeva nemško vprašanje. Takšno je bilo tudi stališče zahodnonemške vlade.

Vzhodnonemški tisk je širil precejšen optimizem. Njegova poglavitna teza je bila, da mora konferenca privedi do sklenitve mirovne pogodbe in do združitve Nemčije. Razen tega so v vzhod-

ni Nemčiji več mesecev izvajali široko kampanjo za podpis resolucij, v katerih so zahtevali sklenitev mirovne pogodbe. Skratka, življenje v Vzhodni Nemčiji teče že nekaj mesecev v znatno drugače, kot v Zahodni Nemčiji.

Vzhodne Nemčije, v katerih »ogromna večina pozdravlja njegovo stališče«.

Poročilo dalje pravi, da je »3/4 pismem za Dullesa in samo 1/6 za Molotova«.



Z gesli opremljena hiša v vzhodnem Berlinu

menju konference štirih. Ta propaganda in politična kampanja v Vzhodni Nemčiji je seveda nevarna v nekem smislu tudi za njene pobudnike. Vprašanje je, kako bo ljudstvo, ki so mu več mesecev dopovedovali, da lahko pričakuje velikih rezultatov, reagiralo, ko bo spoznalo, da z združitvijo Nemčije ni nič. Sovjetski bodo zvrnili odgovornost na ZDA — vzhodnonemški tisk je že začel pisati v tem smislu. Ali se bo zaveda s tem tudi zaključila? To je veliko vprašanje.

Zahodnonemške oblasti trdijo, da bo neuspeh konference o nemškem vprašanju sprožil nove demonstracije in nove oblike protestov v Vzhodni Nemčiji. Enako sodijo tudi Amerikanci. Zahodnonemški tisk je pretekli teden vsak dan objavljali vesti o »rastočem nezadovoljstvu ljudstva v Vzhodni Nemčiji«. Toda izkazalo se je, da so vsa ta poročila netočna.

Amerikanci trdijo, da njihova poročila iz Vzhodne Nemčije pričajo, da je položaj za zdaj sicer še miren, da pa ljudje obsejajo sovjetsko stališče, a pozdravljajo stališče ZDA. Ameriška delegacija je n. pr. uradno sporočila, da je Dulles pretekli teden prejel nad 500 pismem iz

Tudi to, ali je položaj v Vzhodni Nemčiji res tak — da se ljudstvo opredeljuje za Dullesa ali Molotova, — je veliko vprašanje. Vsekakor lahko rečemo, da položaj ni tako preprost, kot ga nekateri prikazujejo. Toda že sam pojav, da se je prav med konferenco zmanjšal dotok beguncev iz Vzhodne Nemčije, je zanimiv in odpira vprašanje, kakšen bo odziv ljudstva v Vzhodni Nemčiji, ko bo docela jasno spoznalo, da o združitvi Nemčije za zdaj ni niti govora. **Jože Smole**

Francoska narodna skupščina razpravlja o evropski obrambni skupnosti

Pariz, 15. febr. (Tanjug). V komisijah narodne skupščine za obrambo in zunanje zadeve so začeli razpravljati o evropski obrambni skupnosti. Težava glede ratifikacije sporazuma so se še povečale sprčo nesoglasij v francoski vladi sami.

Le-ta so prišla do izraza na sobotni vladni seji, ko je Degaulleov minister brez listnice general Molinier prebral vnaprej pripravljeno izjavo, v kateri je rečeno, da je degolistična parlamentarna skupina soglasno sprejela resolucijo proti evropski skupnosti. To degolistično stališče ni novo, vendar so ga tokrat prvokrat tako jasno in ostro izrazili.

Stavkovno gibanje v Franciji

Pariz, 15. febr. (Tanjug). Stavka osebja meteorološke službe traja že sedmi dan. Dosedanji razgovori stavkovnega komiteja z vladnimi predstavniki so ostali brezuspešni. Včeraj so začeli tudi uslužbenci letalskega prometa zahtevati zvišanje plač.

Prav tako je opaziti hudo nezadovoljstvo v vrstah profesorjev in študentov visokih šol, ki nameravajo začeti stavkati tistega dne, ko bo skupščina začela razpravljati o proračunu prosvetnega ministristva.

Kardeljev članek

V BILTENU SOCIALISTIČNE INTERNACIONALE

London, 15. febr. (Tanjug) — Bilten Socialistične internacionale, ki izhaja v Londonu, je objavil v zadnji številki malo skrajšan prvi del referata Edvarda Kardelja na III. izrednem plenumu Centralnega komiteja ZKJ. V naslednji številki bo bilten objavil nadaljevanje referata.

Turško-pakistanski pakt

Karači, 15. febr. (Anadoljska agencija). Predstavniki Pakistana in Turčije so končali redakcijo besedila skupne deklaracije, v kateri izražajo namero obeh držav, da bi sklenile sporazum o političnem, gospodarskem in kulturnem sodelovanju v okviru obrambnega sistema Srednjega vzhoda. K temu sporazumu se bosta lahko priključila Iran in Irak, morebiti pa tudi nekatere arabske države.

Turško-pakistansko deklaracijo bodo najbrž objavili še pred koncem tega meseca, hkrati pa bodo ZDA začele dajati pomoč Pakistanu.

Zasedanje indijskega parlamenta

New Delhi, 15. febr. (AFP). Ob otvoritvi novega zasedanja parlamenta je predsednik indijske republike Radžendra Prasad izjavil, da se je novo leto začelo »hkrati z upanjem in bojznijo, upanjem v napredek k miru in z bojznijo pred preizkušnjami, pred katerimi se lahko znajdemo tako mi kot ves svet«, je dejal Prasad.

SIRIJSKO POLITIČNO GIBANJE

Program generala Šišaklija

Politične in gospodarske reforme v Siriji

(Od posebnega dopisnika »Borbe«.)

Damask, februarja. Predsednik sirijske republike general Šišakli sodi med najzanimivejše osebnosti sodobnega političnega življenja držav Bliznjega in Srednjega vzhoda. Z državnim udarom v Siriji dne 29. novembra 1951 je strmoglavil vlado, kateri je predsedoval eden izmed prvakov Muslimanskih bratov. Ta vlada je bila dejansko na krmlju le 24. ur. Sestavljena je bila po dvomesečni krizi, v kateri so prišlo do izraza vse slabosti in nasprotja prejšnjih sirijskih režimov.

Šišakli je obtožil voditelje ondotnih meščanskih političnih strank narodnega izdajstva in izdajstva republikanske države

Stassen o pomoči ZDA

Tokio, 15. febr. (AFP). Direktor ameriške Uprave za stike s tujino Harold Stassen je izjavil, da sta gospodarska obnova in oborožitev Evrope že toliko napredovali, da bodo lahko ameriško pomoč Evropi zmanjšali, povečali pa jo državam Bliznjega in Daljnega vzhoda.

Stassen je tudi izjavil, da so ZDA pripravljene opremiti japonske obrambne sile, brž ko bo podpisan sporazum o pomoči, o kateri se zdaj pogajajo. Pripomnil je, da ZDA ne nameravajo do konca tekočega proračunskega leta povečati svojih vojaških naročil na Japonskem na 100 milijonov dolarjev. ZDA bodo prodale Japonski za 50 milijonov dolarjev žita, 80 % japonske valute, ki jo bo dobila zanj, pa bo investirala v japonsko oborožitveno industrijo.

DANES PO SVETU

Ameriška vojaška pomoč Pakistanu

Skoraj nobena akcija ameriške zunanje politike ni narežala na tolikšen odmev in komentarje v azijsko-afriškem svetu kot vprašanje vojaške pomoči Pakistanu. V zadnjih dveh, treh mesecih je prišlo do vrste poročil, demantiranih, protestov in nasprotnih protestov. ZDA žele, da s to pomočjo okrepi pakistansko vojaško moč in ustvarijo pomembno oporišče v okviru svojih načrtov o obrambnem je v strateškem smislu predvsem prikladen za odlična letalska oporišča. Toda ta poteza je sprožila nasprotovanje ne le Indije, temveč tudi mnogih drugih azijskih in afriških držav, med njimi tudi Egipta in drugih arabskih dežel. Te države sodijo, da bi pomoč porušila ravnovesje v tem delu sveta in povečala nevarnost vojne.

Indija je najbolj nezadovoljna, ker se ima za ogroženo. Zatrjevanja pakistanskega predsednika vlade, da morebitni sprejem ameriške vojaške pomoči ne bo temeljil na povračilih (odstop oporišč, pakti in podobno), niso odstranili indijskih dvomov. Nehru je postal prijateljski opomin Pakistanu in ZDA in izjavil, da ne razločuje med »vzpostavitvijo oporišč in vojaškim paktom ter vojaške pomoči, ker se bo Pakistan — ne glede na te razločke — ver spremenil v vojaško oporišče. New Delhi tudi nima poročev, da takšne vojaške sile Pakistana ne bodo usmerili zoper Indijo (kašmirsko vprašanje).

Indija pri tem nasprotovanju ni sama. Afganistanski ministrski predsednik se je pridružil indijski kritiki, pa tudi voditelji nepalskih političnih strank so izrazili globoko zaskrbljenost. Časnikai Kaira, Bagdada in Džakarta so se postavili po robu ameriškim načrtom. Splošna sodba je: mir v Aziji je v nevarnosti.

Vzile temu nasprotovanju so ZDA nadaljevale začeto delo. Najnovejše vesti iz Washingtona pričajo, da so

tam sklenili poslati »Pakistanu pomembno vojaško pomoč« v obliki odločnim protestom New Delhija. V Karači bo kmalu odpotovala ameriška vojaška anketa komisija, ki bo na kraju samem sestavila seznam potrebnega vojaškega gradiva za pakistansko vojsko.

V okviru teh načrtov se je pojavil tudi še nov moment. To je vprašanje pogodbe med Turčijo in Pakistanom. Sklenitev tega sporazuma bi bila, sode Washington, prva etapa k regionalnemu sporazumu, obsegajočem Irak, Iran in Saudovo Arabijo. To je potrdil tudi predsednik turške republike Dževal Bajar, ko je nedavno v Washingtonu dejal, da je treba »zaopolniti praznino« v obrambnem sistemu Srednjega vzhoda.

So znamenja, ki kažejo, da bodo sklepi o podelitvi pomoči Pakistanu objavili žele po sklenitvi sporazuma med Turčijo in Pakistanom. S tem hočejo najbrž ublažiti reakcije Indije in ostalih držav in prikazati, da je pomoč Pakistanu v okviru ameriških želja, da bi okrepili sporazum Ankara—Karači in da so potemtakem vsi navedeni očitki neopravičeni.

Izvajanje ameriških načrtov je vzelo takim taktičnim poteram v nasprotju z indijsko politiko. Ustvarjanje regionalnih sporazumov je naperjeno zoper »politiko nevtralizma«, za katerega se zavzema New Delhi in o katerem v Washingtonu sodijo, da je veda na pekiniški min. Ostvaritev ameriškega načrta bo povzročila rušenje strnjivosti skupine azijsko-afriških držav, ki so s svojim stališčem o mnogih mednarodnih vprašanjih prispevale k ublažitvi »šladne vojne«. Razen tega bo ignoriranje nezadovoljstva arabskih držav sprožilo med njimi še hušji odpor proti ameriški politiki in potemtakem tudi proti njenim načrtom v tem delu sveta.

M. Bratlić

ureditve, prav tako pa tudi, da so bili pripravljene služiti dinastiji Hašemitov in njenim angleškim pokroviteljem.

Julija 1953 so v Siriji izvedli plebiscit o novi ustavi. Šišaklija pa zvolili za predsednika republike. Po plebiscitu so izvedli tudi parlamentarne volitve.

Po ukrepih, ki jih je izvedel, je Šišaklijev režim zelo podoben



General Šišakli

Nagibovemu v Egiptu. Šišakli je odpravil fevdalni naslov paša, odpravil, izrinil verske pravke iz praktičnega političnega življenja, prepovedal uporabo džamij za politične namene, prepovedal »Muslimanske brate« in njim podobne organizacije, ostro nastopil proti spekulantom in podkupljivosti.

Šišaklijev režim je dosti storil tudi za izboljšanje domače industrije. S posebnim zakonom so omejili dejavnost podjetij, ki lahko obstoje samo, če je 60 % kapitala in dve tretjini uprave v rokah domačinov, oziroma države.

Začeli so izvajati tudi večja javna dela, med katera sodijo predvsem graditve pristanišča Latakija in izsušitev močvirnega področja El Gab. Ta dela so zapuati jugoslovanskim podjetjem.

Šišakli se je postavil na ostro stališče proti ostankom fevdaliz-

ma, čeprav glede agrarne reforme njegov režim še ni pokazal dovolj odločnosti, da bi problem korenito rešil.

Osebnih in političnih nasprotniki ga običajno imenujejo diktatorja, zlasti prvaki bivših političnih strank, katerim je onemogočil dejavnost. Šišakli je doslej večkrat pozval predstavnike posameznih političnih strank, naj se prilagode novim pogojem in jim ponudil sodelovanje, nekaterim pa tudi resore v vladi. Toda ti ljudje vztrajno odklanjajo vse pozive. Sprčo tega je ustvaril »gibanje za osvoboditev arabskih narodov«.

V programu gibanja je tudi boj za osvoboditev arabskih narodov izpod imperializma in kolonializma ter za združitve.

Na zunanje političnem torišču si prizadeva Šišaklijeva vlada, da bi obdržala čim bolj neodvisen in suveren položaj Sirije v odnosih s tujino. S tako imenovanimi velesilami se je često sprla.

Zadnje izredno stanje v Siriji, ki so ga uvedli konec januarja je bilo posledica stališča političnih strank, ki so začele ilegalno delovati, ter nevarnosti političnih akcij iz tujine.

Šišakli osebno, pa tudi njegovi najbližji sodelavci so prijateljsko razpoloženi do naše države ter čutijo, da Jugoslavija do Sirije kakor tudi do drugih držav nima nobenih drugih ciljev, kot da si želi prijateljskih in enakopravnih odnosov. Izmenjava vojaških in novinarskih delegacij, nedavna jugoslovanska umetniška razstava v Damasku, filmi, obiski športnikov, zlasti pa sodelovanje naših gospodarskih podjetij pri izvajanju del na ključnih gospodarskih objektih, vse to je prispevalo k širšemu medsebojnemu seznanjanju. Sirijski tisk vedno pozitivno piše o Jugoslaviji, v zvezi s tržaškim vprašanjem pa nam je pokazal neprikrito naklonjenost. Sirija in Jugoslavija sta sklenili 29. junija 1953 gospodarski sporazum, ki bo prispeval k nadaljnji krepitvi gospodarskih odnosov. **Zdravko Pečar**

POLOŽAJ SCELBOVE VLADE

Leva opozicija zaostruje spor

Nenni napadel socialne demokrate, Togliatti pa vladno demokrščansko stranko

Rim, 15. febr. (Tanjug). Kominformovski voditelj Togliatti in Nenni sta govorila v Bologni in Milenu. Njuna govora kažeta, da leva opozicija čedalje bolj zaostruje spor s Scelbovo vlado. Nenni je svoje napade usmeril vladni politični demokratom in pakta. Togliatti pa je predvsem napadel vladno demokrščansko stranko.

Kominformovski sindikati so tudi privolili v to zaostritev odnosov nasproti vladi. Njihov voditelj Di Vittorio je izjavil, da bodo »delavci nadaljevali svoj boj do skrajnosti«, kolikor vlada in Združenje industrijev ne bosta sprejela vseh njihovih zahtev. Frontalno ofenzivo levičarskih strank proti vladi razlagajo tu kot dokaz želje kominformovskih

strank, da bi pahnili demokristjane proti desni koaliciji in bi lahko potem navezali nase vse protikonservativne sile iz meščanskih strank.

De Gasperi in centrumaški elementi v vodstvu demokristjanov pa se prizadevajo utrditi podporo vladi znotraj vladnega bloka s tem, da mire spore med raznimi strujami. Ti krogi poučarjajo, da samo sedanja rešitev z vlado centra lahko zaustavi razkol meščanskih sil, ki bi ga povzročili leva ali desna koalicija.

— Z VSEH STRANI SVETA —

JAPONSKA Priznanje kominformovskega prvaka

Tokio, 15. febr. (AFP). Eden izmed voditeljev Japonske komunistične partije, Jamamoto, ki so ga nedavno aretirali, je v zaporu priznal, da je šest kitajskih ribičkih ladij, ki jih je japonska obalna služba skušala ujeti, nosilo orožje in strelivo pristašem japonske partije. Na ladjah je bilo še 30 kg mamil. Tovor bi moral izkrcati 12. februarja, vendar je obde vreme to preprečilo, hkrati pa je zapustila svoja oporišča 13. februarja in odletela v Indokino. Tja je odšlo tudi okrog 250 pripadnikov ameriških letalskih sil.

Ameriški bombniki za Indokino

Tokio, 15. febr. (AFP). Prvih 12 ameriških bombnikov z oporišč na Japonskem so že poslali v Indokino, nova skupina ameriških bombnikov pa je zapustila svoja oporišča 13. februarja in odletela v Indokino. Tja je odšlo tudi okrog 250 pripadnikov ameriških letalskih sil.

VELIKA BRITANIJA Nova sabotaža na letalonoših

London, 15. febr. (Reuter). Včeraj so na Britanski letalonoški »Eagle« ponovno odkrili sabotažo. Tokrat so poškodovane elektronske naprave na topovih. Časnik trdi, da so sabotažo izvršili »nezadovoljni« med 2400 možmi posadke. V zadnjem tednu je to že druga sabotaža.

INDIJA Kominformovci in socialisti proti stranki Kongresa

New Delhi, 15. febr. (Reuter). V indijski državi Travankore Koči bodo danes parlamentarne volitve. Kandidati KP in socialistične stranke bodo nastopili skupno. Ta koalicijska upa, da ji bo uspelo vredi do sedanjega kongresno vlado. Politični opazovalci menijo, da so te napovedi preveč optimistične. Pripominjajo pa, da bo to vsekakor eden izmed najrdritejših bojev kongresne stranke v tej državi.

TURČIJA Pakt Ankara—Karači

Ankara, 15. febr. (Reuter). Pričakujejo, da bodo kmalu objavili poročilo o tem, da nameravata Turčija in Pakistan začeti pogajanja o sklenitvi pakta. Diplomatski krogi menijo, da bo ta pakt podoben sporazumu med Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo. Sodijo, da se bodo pogajali v Karašiju.

General Collins v Ankari

Ankara, 15. febr. (Tanjug). V Ankari je prisel predstavnik ZDA v vojaškem komiteju atlantskega pakta general Collins, ki bo poleg Ankare obiskal tudi Smirno, Istanbul in Adano.

General Collins je obiskal turškega obrambnega ministra Yimaza in zunanega ministra Köprülüja.

Obisk ameriškega ladjevja

Ankara, 15. febr. (Tanjug). Flotilja ameriškega sredozemskega ladjevja, sestavljena iz devetih ladij,

je prispela danes v Bospor na vljudnost obisk turški mornarici.

INDONEZIJA Pot misije dobre volje

Džakarta, 15. febr. (AFP). Indonezijska misija dobre volje je prispela včeraj v Karači. Razen Pakistana bo obiskala tudi Egipt, Saudovo Arabijo, Libanon, Turčijo, Sirijo, Iran in Irak. Njen namen je utrditi prijateljske odnose z Indonezijo in drugimi državami muslimanskega sveta.

AVSTRIJA Gruber odpotoval v Washington

Dunaj, 15. febr. (Tanjug). Novi avstrijski veleposlanik v ZDA dr. Karel Gruber je odpotoval danes v Washington, kjer bo prevzel novo dolžnost. Gruber po odstopu s položaja zunanega ministra tri mesece ni deloval v političnem življenju.

Kitajski diplomat priredil sprejem

Moskva, 15. febr. TASS sporoča, da je kitajski odpravnik poslovilni priredil svečan sprejem v čast stiri letnice sovjetsko-kitajskega sporazuma o prijateljstvu, zavezanstvu in vzajemni pomoči.

Sprejema se je udeležilo nad 40 najvišjih sovjetskih civilnih in vojaških funkcionarjev s Malenkovom, Hruščevom, Bulganinom, Kaganovičem in Mikojanom. Sprejema so se udeležili tudi diplomatski predstavniki Švedske in Švice.

Dunaj vztraja

Dunaj, 15. febr. (AFP). Kancelar Julius Raab se je sporazumel s podkancelerjem Schörfom, da za vodil zunanjemu ministru novih naki zastopa Avstrijo na berlinski konferenci. Prejšnja navodila, obde ostanejo potemtakem veljavna. V njih je poudarjeno, da je sovjetska zahteva, naj bi okupacijske enote ostale v Avstriji, povsem nesprejemljiva.

Denisa so aretirali

Pariz, 15. febr. (Tanjug). Organi francoske državne varnosti so aretirali sinoči v okolici Pariza federalnega tajnika Mednarodne Jacquesa Denisa. Oblasti so že pred dvema letoma na zahtevo preiskovalnega sodnika vojaškega sodišča izdale zapornik nalogo. Denisa pa so ga dve leti skrival, zdaj pa so ga aretirali, ki je bil namenj na nek sestanek.

KULTURNI OBZORNIK

„Sladko breme“ in še kaj...

(Ob premieri »Wertherja« v mariborski Operi)

Skoraj v celoti se strinjam s...
Blankom »Kaj bo v mariborsko opero, ki je bil objavljen na tem mestu 11. januarja. Pisec v njem ugotavlja, da je nemogoče okrniti operni ansambel ali preiti na kakršnokoli polprofesionalno ali celo amatersko bazo, ne da bi pri tem raven mariborske Opere trpela v toliki meri, da bi bilo bolje govoriti o njeni likvidaciji.

nost visoke kvalitete majhna. Treba pa je priznati mariborski Operi, tako vodstvu kot ansamblu, da je uspeh resnih in vztrajnih prizadevanj v splošnem velik, saj smo videli nekaj predstav, pogojem primerne, nadpovprečne kvalitete, če omenim samo lansko »Carmen« in letošnjo »La Boheme«.

lepo predstavila in pokazala svoje pevke in muzikalne vrline, ni pa mogla priti do pravega izraza ob pevaku in igralsko šibkem Wertherju, ki ga je pel Belizar Sanci, ki smo ga po več letih spet videli na našem odru. Kljub prizadevnosti ostalega ansambla, dirigenta Heriberta Svetelara, režiserja Cirila Debevca in inscenatorja M. Pilberška je uprizoritev medla, neprepičljiva. Poslušalci zato niso mogli dobiti pravega stika in niso mogli dojeti mnogih lepote in poetičnega nastrojenja tega dela.

Da se to zamrsko protislovje, »sladko breme«, pravilno razreši, je treba nekaj več in drugega kot samo finančna podpora. Področje za razmišljanje je obširno! Naj se dotaknem le nekaterih vprašanj:
Enega izmed njih je omenil pred nekaj dnevi že Janko Liška, ko je ugotovil, da mnogi predstavniki javnega življenja ne obiskujejo v dovoljni meri kulturnih prireditev. Koliko je takih, ki odločajo o usodi mariborske Opere, a jih tam sploh ni videti! Kako bodo pravilno presodili, če nimajo živega odnosa do nje?

Drugo vprašanje je, ali je treba gledališču kot specifični ustanovi dati tudi ustrezne pogoje dela in primerne notranje ureditve. Nameščanje, honoriranje, odpust iz službe, premeštev, upokojitve in drugo mora biti drugače urejeno kot v uradih. Dober, mlad tenor, ki »sviče«, zasluži večjo plačo kot slab, pa če je sedniti še toliko časa pri gledališču. Čemu naj občinstvo poslušata nekoga, ki za naš dananjši oder ni več, a čaka na upokojitve, ki je še ne bo tako kmalu? Koliko boljše bi bile predstave, če bi bili predpisi za gledališče strožje in ustreznejši značaju ustanove.

In dalje, »monopolizem«. V mnogih umetniških ustanovah opravljajo poleg umetniških poslov, kar je seveda nujno, vse ostale, torej organizacijske in upravne, umetniki sami. S tem niso samo časovno prikrajšani pri svojem glavnem delu, ampak lahko, če po naravi dela samega, pomekajo kompetence, kar utegne biti kvarno tako za ansambel kakor za ustanovo. Analiza uspešnega delovanja umetniških ustanov bi najbrž pokazala, da mora stati dobromu umetniku ob strani sposoben in vpliven organizator, če že ne obratno. Pri težkih pogojih dela je mož-

SLOVENSKA GRAFIKA



Iskanje osnovnih ritmov in oblikah izgrajenega sveta in konstruiranje slike na temelju notranjih armatur, je tisto, kar daje močan poudarek tej razstavi. Na tej črti se združujejo izvrstni sadovi nekaj umetnikov. Omeniti hočemo Debenjaka, Sedeja, Resteka, Silerta in Cernigoja. Pri prvih štirih je ta težnja združena z osebnim hrizmom, pri zadnjem pa je čista in samostojna. (A. Celebonovič o razstavi Jugoslovanske grafike v Beogradu)

Maksim Sedej: Interieur

UVELJAVLJENE SO MEHANIČNE PRAVICE DRAMSKIH IN GLASBENIH UMETNIKOV

Jugoslovanski dramski umetniki bodo odlej dobivali denarno odškodnino za radijsko reprodukcijo vseh tistih magnetofonskih posnetkov, na katerih je zabeležena njihova dramska igranja. Za vsako prvo kopiranje radio-drame in dramskih odlomkov, pri katerih snemanju so sodelovali, jim bodo izplačali po 35%, za vsako naslednjo kopiranje pa po 25% zneska osnovnega honorarja.

Višino honorarjev dramskih umetnikov za snemanje same niso določili, marveč je bodo v skladu s kolektivno pogodbo, ki jo je Zveza dramskih umetnikov Jugoslavije pravkar sklenila z domačo radio difuzno službo, prepustili dogovoru med posameznimi umetniki in radijskimi postajami. Vendar je spodnja meja honorarja zavezana in ne more segati pod raven, na kateri so bili honorarji do dneva izdaje omenjenega navodila.

Kulturne beležke

SODELOVANJE MED GRŠKIMI IN JUGOSLOV. KNJIŽEVNIKI
Člani Društva književnikov Srbije so se dogovorili s predsednikom Zveze književnikov Grčije G. Spiridonom revija »Nes Estis« posvetila celo številko prevodom proznih in pesniških del jugoslovanske književnosti. Obenem bo beogradska revija »Književnost« objavila prevode iz sodobne grške književnosti.

DVE STO LET KOLUMBIJSKE UNIVERZE

Te dni so v ZDA izdali novo prigodno znanke za tri cente v čast dvestoletnice kolumbijske univerze. Na tej najbolj znani ameriški univerzi so študirale in diplomirale mnoge slavite osebnosti te države. Tudi mnogi sodobni ugledni Amerikanci so bili študenti te svetovno znane visoke šole. Velika čast je biti izvoljen za rektorja te univerze.

FRANCE BRENK

BREZ KRITERIJEV

Straussa so zapisali v strani glasbene zgodovine...
»Vesna« je dokaz, da gre praksa pred teorijo...
Film je umetniško tehnični izraz o nečem, kar ljudje doživijo šele pri predstavi, in če se pri tem med filmom in ljudmi naveže stik, film živi in je dober, če tega rojstva ne doseže, je mrtev in slab...
Maturirali smo — in zdaj naprej, v moško poletje!...
Metka Gabrijelčičeva (Vesna) je na premieri slovenskega filma dobila obilo cvetja...
...uspešno se je kot filmski igralec uveljavil tudi pametni Kocjanov pes...
Skratka: rodil se je prvi slovenski celovečerni, igrani filmski film, nastal je znan slovenski filmski komedijec!
Dva, tri mesece prebiram kupe potiskanega papirja. »Vesna« v časopisih in ilustriranih obzornikih, »Vesna« v mladinskih in ženskih tednikih, »Vesna« v reklamnih omarih in izložbah elegantnih trgovin, »Vesna« povsod, »Vesna« je dva meseca središče našega zanimanja, našega življenja.
Reklama? Propaganda za čim večji obisk filma »Vesna«?
Ne!
Med naštetimi citati je le nekaj reklamnih

SPORT IN TELESNA VZGOJA

SVETOVNO SMUCARSKO PRVENSTVO

Poldov vrstni red prav dober rezultat

ROGELJ 23., LANGUS DELI 50.—52. MESTO

Falun, 15. febr. — Na svetovnem smučarskem prvenstvu so naši tekmovalci prvega dne dosegli lep uspeh. Pri tem mladimo predvsem na plasmu Janeza Poldo v skokih. Njegovo 16. mesto v zelo ostri konkurenci pomeni pomemben uspeh. Toda medtem ko je Poldo opravil zaupanje, so tekaši na 30 km dosegli precej slabi vrstni red.

Janez Pavčič je bil 47. v času 2.08:31.0. Za njim je ostalo še enajst tekmovalcev. Naš drugi predstavnik v tej disciplini Matevž Kordež je odstopil pri 27. km, zaradi lažje poldo. Poldo je dosegel kot šestnajsti 211,5 točk in skoka 75 in 75,5 m. Naš drugi predstavnik Albin Rogelj se je uvrstil na 23. mesto z 205 točkami in skoki 70 in 73 m. Jože Langus se je zelo slabo odrezal. S Francozom Monierom in Nemcem Bennerjem deli s skokoma 63 in 68 m petdeseto do dvaindeseto mesto. V skokih je nastopil 69 tekmovalcev.

ko skakalnice že zaprli za trening. Tako so ugotovili le malo trenirali, medtem ko so ostali tekmovalci trenirali po več dni.
To prvenstvo je pokazalo, da pri Norvežanih pada kakovost smučarskih skokov, medtem ko se je Finom posrečilo vzgojiti vrsto mladih in naderjenih skakalcev.
Zmagovajevskega tekača na 30 kilometrov so sprejeli kot presenečenje. Za tiste pa, ki so bili seznanjeni s pripravami sovjetskih tekmovalcev, to ni bilo veliko presenečenje. Sovjetski smučarji so vozili kakor stroje. Zmagovalec Kusin je do 25. km zastonj in šele potem začel prehitovati ostale tekmovalce. Veliko bolj je bil opazen uspeh Fincev, ki so zasedli šest prvih mest.

SMUCARSKO PRVENSTVO Tekmovanje študentov zaki učeno

Zagreb, 15. febr. Na Sijemenu se je danes končalo mednarodno študentsko smučarsko prvenstvo, na katerem so tekmovali univerzitetne reprezentance Ljubljane, Zagreba, Beograda, Sarajeva in reprezentanca Avstrije. Zadnji dan so tekmovali v štafeti 4x7,5 km in v slalomu.
V štafeti je zmagala Ljubljana (Kalan, Mežan, Svet, Pavčič) 2:35,27. 2. Beograd 2:42,10, 3. Zagreb 2:47,15. Med posamezniki je najboljši čas dosegel Pavčič (Lj.) 35:48

SMUCARSKI TROBOJ AVSTRIJA-SLOVENIJA-ITALIJA Zmaga mladih smučarjev Slovenije

Celovec, 15. febr. Smučarski troboj reprezentance Slovenije, Avstrije in Italije, ki je bil včeraj v Celovcu, se je končal z zmago Slovenije 150,08 točk. Druga je bila Italija 154,29, tretja pa Avstrija 456,07. V tekih na 10 km je zmagal Pogačar pred Gićenijem (Italija). V veselalomu so prve štiri osvojili Avstrijci, nato in šesto pa Slovenci. V smučarskih skokih je zmagal Italijan Ciusa, drugi je bil Rogelj, tretji pa Skriba.

Karte za Planico OD 22. FEBRUARJA DALJE PRI VSEH POTOVALNIH URADIH V SLOVENIJI

njeni s pripravami sovjetskih tekmovalcev, to ni bilo veliko presenečenje. Sovjetski smučarji so vozili kakor stroje. Zmagovalec Kusin je do 25. km zastonj in šele potem začel prehitovati ostale tekmovalce. Veliko bolj je bil opazen uspeh Fincev, ki so zasedli šest prvih mest.

Joe Louis gledališki igralec

London, 13. febr. Bliski svetovni boksaški prvak v teški kategoriji Joe Louis je sprejel ponudbo nekoga londonskega gledališča, naj bi nastopil v igri »Štiri oglati ringe. Louis bo nastopil v vlogi boksarja, ki je zapustil ring, ostal brez belica in vnovič skuša kaj zaslužiti, da bi lahko živel.

HOKEJ NA LEDU Poraz Partizana

Garmisch-Partenkirchen, 15. febr. Včeraj so hokejisti Partizana iz Beograda odigrali prvo tekmo na turneji po Nemčiji. Nemško moštvo »Riser See« je premagalo Jugoslovane z 12:2 (5:1, 4:0, 3:1).

Koristno in potrebno

Mnogi športniki so lahko na potovanjih poškodovani. Poškodbe jih utegnejo za daljši čas, ali celo za vedno onespособiti za šport. Spričo tega so klubi uvedli prakso, da takšne svoje člane zavarujejo. So celo športne panoge, pri katerih je potrdilo o zavarovanju eden izmed nujnih pogojev, da sme športnik nastopati. Boksaška zveza Jugoslavije je glede tega sklenila, da bo iz svojih sredstev zavarovala vse boksarje zveznega razreda v letu 1953. Doslej je že zavarovala osem boksarjev zveznega razreda, sedaj pa zbira sredstva za ostale, ki jih njihovi klubi še niso zavarovali.

Aleksandrija. — Nogometna reprezentanca Madžarske je premagala kombinirano moštvo Aleksandrije s 14:2 (4:1).

LJUBLJANSKA SMUCARSKA PODZVEZA RAZPISUJE Patrolni smučarski tek s streljanjem

Ljubljanska smučarska podzveza razpisuje za nedeljo patrolno smučarsko tekmovalstvo s streljanjem. Tekmovanje bo v Novi vasi na Blokah. Patrolno sestavljajo 3 člani. Tekmujejo lahko vsa društva in klubi z verificiranimi člani pri SZS, člani Partizana, pripadniki JLA, LM, planinskih društev, Zveze borcev, strelskih društin, sindikatov in dijakov srednjih šol.

NOGOMETNI KOMENTAR

Sodniki premraženi, igralci razvneti

Prvenstvo se je začelo z majhnim rekordom. In sicer s takimi, ki si ga ne želimo. Na tekmi Radnički-Sarajevo je sodnik izkjučil štiri igralce. Tega so krivili igralci obeh moštev, pa tudi sodnik Mikulan.
Na čelo nediscipliniranih nogometarjev so prišli Stupič, Bogočarič, Josipovič in Lovrič II. Z njimi pa tudi njihova moštva.
V tem kolu je bil najslabši sodnik Mikulan. Poročila naših dopisnikov kažejo, da so sodniki v celoti slabo sodili, v priložnih kolu bi toplo sonce, upajmo, predrnilo tudi naše sodnike.

TAKO SE JE TREBA BORITI

Na tekmi Partizan-Dinamo je nekaj igralcev zares odlično zaigralo. Vendar je napravil največji vtis Bobek s svojo poštovitnostjo in borbenostjo.
Ljubitelja nogometa navduši takšna igra, katere zgled so Mitič, Čajkovski, Bobek in drugi, ki tako dokazujejo ljubezen do svojega kolektivca.
V našem nogometu se vrši izmena. Mlajši zamenjujejo starejše. To so primeri, na katerih se je treba zgleđovati!
Primeri, kakršna sta Bobek in Mitič.

USODNE ENAJSTMETROVKE

Ze vrabci na strehi vedo, da je enajstmetrovka strašilo za naše nogometarje. Izkkušnjam navkljub se ta zgodba ponavlja. Hajduk in Proleter sta jo ponovila, ko sta v odločilnem trenutku napravila pričko, da bi dosegla gol iz enajstmetrovke, sprejela izid in potek tekme.

CE IGRALCI NE POZNAJO PRAVIL

Ni čudno, če gledalci čisto nepravilno protestirajo proti sodnikovim sklepom, ker ne poznajo pravil. Toda

SOVNODNIKI

Prvenstvo se je začelo z majhnim rekordom. In sicer s takimi, ki si ga ne želimo. Na tekmi Radnički-Sarajevo je sodnik izkjučil štiri igralce. Tega so krivili igralci obeh moštev, pa tudi sodnik Mikulan.

POSELEDICE

Kaže, da prekinitev prvenstva in turneje niso negativno vplivale zgolj na formo sodnikov. BSK in Hajduk sta že na prvem koraku občutila posledice turneje. Napore in nezadostne priprave sta plačala s dragocenimi točkami.

SOVNODNIKI

Prvenstvo se je začelo z majhnim rekordom. In sicer s takimi, ki si ga ne želimo. Na tekmi Radnički-Sarajevo je sodnik izkjučil štiri igralce. Tega so krivili igralci obeh moštev, pa tudi sodnik Mikulan.

SOVNODNIKI

Prvenstvo se je začelo z majhnim rekordom. In sicer s takimi, ki si ga ne želimo. Na tekmi Radnički-Sarajevo je sodnik izkjučil štiri igralce. Tega so krivili igralci obeh moštev, pa tudi sodnik Mikulan.

SOVNODNIKI

Prvenstvo se je začelo z majhnim rekordom. In sicer s takimi, ki si ga ne želimo. Na tekmi Radnički-Sarajevo je sodnik izkjučil štiri igralce. Tega so krivili igralci obeh moštev, pa tudi sodnik Mikulan.

SOVNODNIKI

Prvenstvo se je začelo z majhnim rekordom. In sicer s takimi, ki si ga ne želimo. Na tekmi Radnički-Sarajevo je sodnik izkjučil štiri igralce. Tega so krivili igralci obeh moštev, pa tudi sodnik Mikulan.

SOVNODNIKI

Prvenstvo se je začelo z majhnim rekordom. In sicer s takimi, ki si ga ne želimo. Na tekmi Radnički-Sarajevo je sodnik izkjučil štiri igralce. Tega so krivili igralci obeh moštev, pa tudi sodnik Mikulan.

1953-1954

»Vesna« — naš prvi film!...
»Vesna« je film o mladih ljudeh za mlade ljudi!...
»Vesna« je peti slovenski umetniški igrani film!...
»Vesna« je šesti slovenski celovečerni umetniški film!...
»Vesna« je šest let stara...
Vsi smo že opravili izpite. Nekateri jih že, drugi pa mislijo, da so z njimi »opravili«, ko so napravili doktorat na univerzi. Toda matura je bolj romantična. Človek se je spominja vse življenje, ko je že pozabil na strah, tremo in povelje pri izpiti. In morda se spominja tudi prve ljubezni. Vse to bomo doživeli v novem slovenskem filmu v režiji Františka Čapa — »Vesna«!...
Sedim torej poleg prave pravcate Vesne, nekje od daleč čujem megafon snemalne ekipe »Vesna«, na zločljivem stolčku pred menoj leži snemalna knjiga filma »Vesna« in moje znojne celice me opozarjajo, da vesno že preganja vroče poletje. Metka Gabrijelčičeva, ki sem jo precej poznal pod debelim slojem tena št. 3, drži v ločici Rogaško 53, v desnici njeno nasprotnico Čockta-Čockta...
»Vesna« je filmska komedija! Nesmiselno mi in njegovim pot. Dovolj smo govorili o njem! Kolaj razveseljivo je, da pomeni »Vesna« piko čim javnim in zaplotniškim razpravljanjem o našem filmu. Pa ne samo piko, temveč hkrati začetek nove poti!...
Teško je povedati, kako je človeku, ko lahko zapiše o slovenskem umetniškem filmu — in slovenski je vseskozi! — samo pohvalo...
Film je čudovit, vrasen, sploh ne najdem primerne pohvale. Pa Vesna je tako prikupna. Skratka, film je fantastičen...
»Vesna« ni Beethoven, je pa Strauss, a tudi

1953-1954

»Vesna« — naš prvi film!...
»Vesna« je film o mladih ljudeh za mlade ljudi!...
»Vesna« je peti slovenski umetniški igrani film!...
»Vesna« je šesti slovenski celovečerni umetniški film!...
»Vesna« je šest let stara...
Vsi smo že opravili izpite. Nekateri jih že, drugi pa mislijo, da so z njimi »opravili«, ko so napravili doktorat na univerzi. Toda matura je bolj romantična. Človek se je spominja vse življenje, ko je že pozabil na strah, tremo in povelje pri izpiti. In morda se spominja tudi prve ljubezni. Vse to bomo doživeli v novem slovenskem filmu v režiji Františka Čapa — »Vesna«!...
Sedim torej poleg prave pravcate Vesne, nekje od daleč čujem megafon snemalne ekipe »Vesna«, na zločljivem stolčku pred menoj leži snemalna knjiga filma »Vesna« in moje znojne celice me opozarjajo, da vesno že preganja vroče poletje. Metka Gabrijelčičeva, ki sem jo precej poznal pod debelim slojem tena št. 3, drži v ločici Rogaško 53, v desnici njeno nasprotnico Čockta-Čockta...
»Vesna« je filmska komedija! Nesmiselno mi in njegovim pot. Dovolj smo govorili o njem! Kolaj razveseljivo je, da pomeni »Vesna« piko čim javnim in zaplotniškim razpravljanjem o našem filmu. Pa ne samo piko, temveč hkrati začetek nove poti!...
Teško je povedati, kako je človeku, ko lahko zapiše o slovenskem umetniškem filmu — in slovenski je vseskozi! — samo pohvalo...
Film je čudovit, vrasen, sploh ne najdem primerne pohvale. Pa Vesna je tako prikupna. Skratka, film je fantastičen...
»Vesna« ni Beethoven, je pa Strauss, a tudi

1953-1954

»Vesna« — naš prvi film!...
»Vesna« je film o mladih ljudeh za mlade ljudi!...
»Vesna« je peti slovenski umetniški igrani film!...
»Vesna« je šesti slovenski celovečerni umetniški film!...
»Vesna« je šest let stara...
Vsi smo že opravili izpite. Nekateri jih že, drugi pa mislijo, da so z njimi »opravili«, ko so napravili doktorat na univerzi. Toda matura je bolj romantična. Človek se je spominja vse življenje, ko je že pozabil na strah, tremo in povelje pri izpiti. In morda se spominja tudi prve ljubezni. Vse to bomo doživeli v novem slovenskem filmu v režiji Františka Čapa — »Vesna«!...
Sedim torej poleg prave pravcate Vesne, nekje od daleč čujem megafon snemalne ekipe »Vesna«, na zločljivem stolčku pred menoj leži snemalna knjiga filma »Vesna« in moje znojne celice me opozarjajo, da vesno že preganja vroče poletje. Metka Gabrijelčičeva, ki sem jo precej poznal pod debelim slojem tena št. 3, drži v ločici Rogaško 53, v desnici njeno nasprotnico Čockta-Čockta...
»Vesna« je filmska komedija! Nesmiselno mi in njegovim pot. Dovolj smo govorili o njem! Kolaj razveseljivo je, da pomeni »Vesna« piko čim javnim in zaplotniškim razpravljanjem o našem filmu. Pa ne samo piko, temveč hkrati začetek nove poti!...
Teško je povedati, kako je človeku, ko lahko zapiše o slovenskem umetniškem filmu — in slovenski je vseskozi! — samo pohvalo...
Film je čudovit, vrasen, sploh ne najdem primerne pohvale. Pa Vesna je tako prikupna. Skratka, film je fantastičen...
»Vesna« ni Beethoven, je pa Strauss, a tudi

1953-1954

»Vesna« — naš prvi film!...
»Vesna« je film o mladih ljudeh za mlade ljudi!...
»Vesna« je peti slovenski umetniški igrani film!...
»Vesna« je šesti slovenski celovečerni umetniški film!...
»Vesna« je šest let stara...
Vsi smo že opravili izpite. Nekateri jih že, drugi pa mislijo, da so z njimi »opravili«, ko so napravili doktorat na univerzi. Toda matura je bolj romantična. Človek se je spominja vse življenje, ko je že pozabil na strah, tremo in povelje pri izpiti. In morda se spominja tudi prve ljubezni. Vse to bomo doživeli v novem slovenskem filmu v režiji Františka Čapa — »Vesna«!...
Sedim torej poleg prave pravcate Vesne, nekje od daleč čujem megafon snemalne ekipe »Vesna«, na zločljivem stolčku pred menoj leži snemalna knjiga filma »Vesna« in moje znojne celice me opozarjajo, da vesno že preganja vroče poletje. Metka Gabrijelčičeva, ki sem jo precej poznal pod debelim slojem tena št. 3, drži v ločici Rogaško 53, v desnici njeno nasprotnico Čockta-Čockta...
»Vesna« je filmska komedija! Nesmiselno mi in njegovim pot. Dovolj smo govorili o njem! Kolaj razveseljivo je, da pomeni »Vesna« piko čim javnim in zaplotniškim razpravljanjem o našem filmu. Pa ne samo piko, temveč hkrati začetek nove poti!...
Teško je povedati, kako je človeku, ko lahko zapiše o slovenskem umetniškem filmu — in slovenski je vseskozi! — samo pohvalo...
Film je čudovit, vrasen, sploh ne najdem primerne pohvale. Pa Vesna je tako prikupna. Skratka, film je fantastičen...
»Vesna« ni Beethoven, je pa Strauss, a tudi

1953-1954

»Vesna« — naš prvi film!...
»Vesna« je film o mladih ljudeh za mlade ljudi!...
»Vesna« je peti slovenski umetniški igrani film!...
»Vesna« je šesti slovenski celovečerni umetniški film!...
»Vesna« je šest let stara...
Vsi smo že opravili izpite. Nekateri jih že, drugi pa mislijo, da so z njimi »opravili«, ko so napravili doktorat na univerzi. Toda matura je bolj romantična. Človek se je spominja vse življenje, ko je že pozabil na strah, tremo in povelje pri izpiti. In morda se spominja tudi prve ljubezni. Vse to bomo doživeli v novem slovenskem filmu v režiji Františka Čapa — »Vesna«!...
Sedim torej poleg prave pravcate Vesne, nekje od daleč čujem megafon snemalne ekipe »Vesna«, na zločljivem stolčku pred menoj leži snemalna knjiga filma »Vesna« in moje znojne celice me opozarjajo, da vesno že preganja vroče poletje. Metka Gabrijelčičeva, ki sem jo precej poznal pod debelim slojem tena št. 3, drži v ločici Rogaško 53, v desnici njeno nasprotnico Čockta-Čockta...
»Vesna« je filmska komedija! Nesmiselno mi in njegovim pot. Dovolj smo govorili o njem! Kolaj razveseljivo je, da pomeni »Vesna« piko čim javnim in zaplotniškim razpravljanjem o našem filmu. Pa ne samo piko, temveč hkrati začetek nove poti!...
Teško je povedati, kako je človeku, ko lahko zapiše o slovenskem umetniškem filmu — in slovenski je vseskozi! — samo pohvalo...
Film je čudovit, vrasen, sploh ne najdem primerne pohvale. Pa Vesna je tako prikupna. Skratka, film je fantastičen...
»Vesna« ni Beethoven, je pa Strauss, a tudi

1953-1954

»Vesna« — naš prvi film!...
»Vesna« je film o mladih ljudeh za mlade ljudi!...
»Vesna« je peti slovenski umetniški igrani film!...
»Vesna« je šesti slovenski celovečerni umetniški film!...
»Vesna« je šest let stara...
Vsi smo že opravili izpite. Nekateri jih že, drugi pa mislijo, da so z njimi »opravili«, ko so napravili doktorat na univerzi. Toda matura je bolj romantična. Človek se je spominja vse življenje, ko je že pozabil na strah, tremo in povelje pri izpiti. In morda se spominja tudi prve ljubezni. Vse to bomo doživeli v novem slovenskem filmu v režiji Františka Čapa — »Vesna«!...
Sedim torej poleg prave pravcate Vesne, nekje od daleč čujem megafon snemalne ekipe »Vesna«, na zločljivem stolčku pred menoj leži snemalna knjiga filma »Vesna« in moje znojne celice me opozarjajo, da vesno že preganja vroče poletje. Metka Gabrijelčičeva, ki sem jo precej poznal pod debelim slojem tena št. 3, drži v ločici Rogaško 53, v desnici njeno nasprotnico Čockta-Čockta...
»Vesna« je filmska komedija! Nesmiselno mi in njegovim pot. Dovolj smo govorili o njem! Kolaj razveseljivo je, da pomeni »Vesna« piko čim javnim in zaplotniškim razpravljanjem o našem filmu. Pa ne samo piko, temveč hkrati začetek nove poti!...
Teško je povedati, kako je človeku, ko lahko zapiše o slovenskem umetniškem filmu — in slovenski je vseskozi! — samo pohvalo...
Film je čudovit, vrasen, sploh ne najdem primerne pohvale. Pa Vesna je tako prikupna. Skratka, film je fantastičen...
»Vesna« ni Beethoven, je pa Strauss, a tudi

Indiji grozi preobljudenost

Ce se ne bo zgodilo kaj posebnega, bo število prebivalcev v prihodnjih letih naraslo na 520 milijonov

»Samo čudež ali katastrofa bi lahko preprečila, da ne bi število prebivalcev Indije v prihodnjih 30 letih naraslo na 520 milijonov, od katerih bi pravzaprav moralo 70 milijonov gladovati, ker dežela ne more zanje pridelati živil. Od lakote pa najbrž ne bodo pomrli, saj je ljudstvo v Indiji že od nekdaj vajeno živeti zelo skromno in večkrat trpeti tudi lakoto. Vendar pa obeta sedanjí razvoj splošno obubožanje in bedo, in zaman je vse prizadevanje indijske vlade, da bi z demokratičnim redom dvignila in zagotovila življenjski standard prebivalstva.«

To je v kratkih besedah povedana vsebina poročila, ki je bilo nedavno objavljeno na podlagi popisa prebivalstva Indije iz leta 1951.

Ze zdaj je vsak sedmi človek na svetu Indijec. Indija ima več prebivalcev kakor ZDA in SZ skupaj in tudi več kakor vse evropske države. Evropa velja za najbolj obljudeni del sveta. Če pa upoštevamo število ljudi glede na površino obdelovalne zemlje, Indija Evropo prekaša. V Indiji se rodi vsako leto približno štiri in pol milijona ljudi več kakor jih umrje. Kmetijskih pridelkov pa ima na razpolago vsako leto kvečjemu 70 milijonov ton. Njen petletni načrt določa, da ne bo pridelal več kot 94 milijonov ton. Ta količina bi zadostovala za prehrano 450 milijonov ljudi, torej približno 100 milijonov več, kakor jih ima Indija zdaj. To število bo dosegla nekako leta 1970. Toda število prebivalcev bo naraslo in če ne bo nobene katastrofe, bo znašalo leta 1981 že 520 milijonov. Skratka, izkušnje iz 30 let kažejo, da število prebivalcev ne le hitreje narasča kakor pridelke pšenice, riža in drugih

živil, marveč da narasča čez najvišjo mero zmogljivosti orne zemlje v Indiji.

Indijske matere so rodovitnejše od indijske zemlje. Tudi izkušnje v drugih deželah, da število rojstev z dviganjem življenjskega standarda pada, za Indijo ne drže. Indijske žene imajo s 45. letom povprečno 6 do 7 otrok, ne glede na to, ali žive v mestih ali na podeželju in tudi ne glede na socialni položaj. Seveda je treba to razmeroma visoko povprečje pripisati predvsem družinam, v katerih se sinovi in hčere poročajo že med 5. in 14. letom.

Čudež, o katerem govorijo tisti, ki so objavili podatke o popisu prebivalstva, se imenuje »kontrola nad rojstvi«. Le-ta naj bi odstranila tako imenovano »nepre-

vidno materinstvo«. Nepredvidne imenujejo matere, ki rode več kakor tri otroke, če prvi trije ne umrejo. V prejšnjih desetletjih je bila umrljivost novorojenčkov v Indiji tako velika, da je narava sama skrbela, da število prebivalcev ni preveč naraslo. Razen tega pa so ljudje v Indiji umirali znatno prej kakor zdaj. Moderna medicina pa je umrljivost med novorojenčki potisnila občutno navzdol, hkrati pa je podaljševala odraslim dolgotrajno življenje povprečno od 28 na 34 let. V Evropi žive ljudje povprečno 55 do 60 let.

Razen tega pa je Indija doživljala hude suše in poplave, ki so ob nezadostnih obrambnih ukrepih in napravah vsako leto zahtevale do 5 milijonov človeških žrtev. Zdaj pa ima tudi Indija čedalje več obrambnih naprav in nevarnost poplav je čedalje manjša. »Normalna lakota« v Indiji ne zavira narasčanja števila prebivalcev, saj že zdaj živi v tej deželi približno tretjina prebivalcev vse življenje brez mesa in sladkorja, četrtina pa brez mleka in mlečnih izdelkov. Tako bi

edino kontrola nad porodi lahko preprečila prehitro narasčanje števila prebivalcev. Toda mladi Indijci se temu odločno upirajo, češ da je treba začeti boj proti »nepredvidnemu očetovstvu«, kakor imenujejo ta pereči problem.

Indijska javnost mnogo razpravlja o poročilu o popisu prebivalstva. Nekateri mu pravijo »drama v številkah« in trdijo, da se bliža Indija zelo hudim časom. Večina pa se zanaša na boga razdejanja Šivo, na boga ohranitve Višno in na ravnotežje v vesolju. »Naša žilavost in naše veselje do življenja,« je dejal neki Indijec, »je dar bogov. Bogovi pa bodo že našli za svoje probleme rešitev, tudi če svojih skrivnosti niso pravčasno sporočili statistikom, ki nam govorijo o čudežu ali katastrofi.«



Pogled na Sofijo

Samo ena žarnica sme goreti

Prebivalci Sofije morajo vsak večer pet ur sedeti v temi

Dobrih osem let je že minilo od konca druge svetovne vojne, Bolgarija pa še zmeraj ni prebolela njenih posledic. Kakor v vseh drugih satelitskih deželah, tudi v Bolgariji mnogo govore in pišejo o obnovi in napredku, praksa pa kaže, da tudi ta dežela pod neposrednim vplivom Moskve še zdaleč ne napreduje tako, kakor bi človek sodil po vesteh iz bolgarskih in sovjetskih virov.

Bolgarsko ministrstvo za elektrifikacijo je nedavno odredilo, da se mora celotna privatna poraba električne energije v primerjavi z lansko takoj znižati za polovico. V nobenem gospodinjstvu ne smejo imeti več kakor eno električno žarnico, ulično razsvetljavo pa so po vsej Bolgariji omejili na polovico. Vsa privatna podjetja smejo obratovati v tednu samo tri dni z eno nočno izmenjo od desetih zvečer do šestih zjutraj. Brivnice smejo uporabljati električne aparate samo od enajstih do štirih popoldne. Razsvetljava izloži je strogo prepovedana.

Ti ukrepi pa so bili storjeni že prej, preden je začelo v nekaterih evropskih deželah zaradi pomanjkanja vode primanjkuje električne energije. Vsem obratom, ki bi se ne držali teh strogih predpisov, bodo električni tok za tri do 15 dni sploh zaprli.

Če pa bi zasačili kako gospodinjstvo, da ima več kakor eno žarnico, bi mu zaprli električni tok za 30 dni. Se več! Vse hiše v Sofiji z neparnimi hišnimi števkami ne smejo imeti prižganih električnih žarnic od 7. do 10., od 13. do 15. in od 17. do 19.30. ure, za hiše s parnimi števkami pa velja ta prepoved od 10. do 13. in od 15. do 21.30. ure. Sofija ima 434.888 prebivalcev in vsi morajo od petih polne do pol desetih zvečer sedeti v temi ali pa zvečer prižgati sveče, kajti petroleja v Bolgariji ni moč dobiti.

Zakaj iznenada tolikšna omejitev električnega toka? Mar ga Bolgarija nima več? Mar so se njene elektrarne in daljnovodi podrli? Nasprotno! Bolgarski časniki pišejo, da ima Bolgarija več električne energije kakor kdajkoli. Dne 7. februarja 1953 je bolgarski minister za elektrifikacijo Simon Georgijev v govoru o državnem proračunu izjavil, da je znašala poraba električnega toka v Bolgariji leta 1939 na prebivalca samo 40 kWh, leta 1948 že 75 kWh, leta 1952 pa celo 186 kWh. Konec lanskega leta pa je dosegla proizvodnja električne energije v Bolgariji 1600 milijonov kWh ali 215 kWh na prebivalca. Če je res, kar trdi minister Georgijev, ima torej Bolgarija zdaj petkrat več električne energije kakor leta 1939. In vendar morajo prebivalci Sofije sedeti vsak večer pet ur v temi in vsako gospodinjstvo sme imeti samo eno električno žarnico. Kje tiči vzrok?

Tudi v razmeroma tako i. d. industrializiranih deželah kakor sta Vzhodna Nemčija in Češkoslovaška zadnje čase vsak dan ne-

kaj ur električni tok ustavijo. V vseh satelitskih deželah namreč čedalje bolj primanjkuje živil in zato so primorane kmetijsko proizvodnjo pospeševati na račun industrijskih obratov. Vse računi industrijskih izdelki, zlasti nemi industrijski izdelki, zlasti iz izdelki vojne industrije, Sovjetsko zvezo. Zato druge industrijske panoge močno zaostajajo za potrebami domačega prebivalstva.

Ukrepi o omejitvi porabe električnega toka v Bolgariji se težje industrije sploh niso do težeke industrije sploh niso do taknili. Topovi in puške za vojsko ter premostitveni stroji za Sovjetsko zvezo imajo tudi v Bolgariji prednost.



RAZTRESENOST

Peter rad potuje. Po nekem potovanju v tujino se čez več tednov vrača. Tik pred mejo se jezi: »Eh, oraga, o hotelu sem pozabil zobno ščetko!«

Doma pa opazi zobno ščetko v kozarcu na umivalniku. »No vendar, mislil sem že, da sem jo izgubil,« pravi zadovoljno.

SE MOČNEJSI ČLOVEK BI UMRL

Neki mlad glasbenik je prišel k Stevanu Mokranju in ga prosil, naj posluša njegovo skladbo. Sedel je h klavirju in že je začelo delo po Mokranjevi sobi strahotno škripanje in cviljenje. Ko je končal, je vstal, se priklonil in dejal:

»To je bila Karadžorjeva smrt!«

»Prav nič se ne čudim,« je menil Mokranjac, »studi močnejši človek bi od tega umrl.«



»Samo enkrat mi je padla na tla, pa se je takoj ustavila.«

»Hh, kaj mislite, mar naj bi skakala po sobi?«

DROBNE ZANIMIVOSTI

Moderen bombnik nosi s seboj toliko pogonskih snovi, da bi lahko avtomobilistu zadostovale za pot okrog sveta.

Angleški priročnik za ravnanje s topom kalibra 15 cm so morali nedavno spremeniti. Ugotovili so namreč, da je topničar štev. 6 ves čas od začetka do konca vaje mirno stal, ne da bi sploh ganil z roko. Mož je veteran iz burške vojne in je svoje ravnanje pojasnil. Topničar številka 6 je moral namreč v starih baterijah držati konje.

Noben robot ne bo nikoli mogel niti približno nadomestiti človeških možganov. Aparat, ki naj bi vsaj približno ustrezal tej nalogi, bi moral biti velik tako kakor nebotičnik. Nad sto let bi potrebovali, da bi ga montirali. Elek-

tričnega toka bi porabil približno toliko kakor mesto, ki ima kakih 250.000 prebivalcev. Za hladilne naprave pa bi morali napeljati v aparat celo reko.

Ko so Benetke razvezovale, je bil izvoz beneškega stekla za mesto tako važen, da je bilo steklo-pihalcem pod smrtno kaznijo prepovedano zapustiti Benetke.

A FORIZMI

Ljudje sejemo svoje misli in žanjemo svoja dejanja; sejemo svoja dejanja in žanjemo svoje navade; sejemo svoje navade in žanjemo svoj značaj; sejemo svoj značaj in žanjemo svojo usodo.

Hall
Vsak človek je sin lastnih dejanj.
Cervantes



Gandhi je v pasivnem odporu proti angleškemu gospostvu nad Indijo prirejal množično romanje k morju po sol. Takšnih pohodov se je vsaki udeležilo nad 100.000 njegovih pristašev

Znanstveniki razmišljajo o poletu v vesoljstvo

Izdatki za polet na Mars bi znašali več, kakor je stala druga svetovna vojna

Sovjetski znanstveniki si prizadevajo, da ne bi zaostajali za zahodnimi. »Izvestja« so lani objavila članek o Marsovih rožah, o življenju na tem razen Veneri Zemlji najbližjem planetu. Marsovo polarno področje pokriva pozimi bela odeja, poleti pa se spet prikaže modrikasto-zeleni sloj, ki spominja na led na Zemlji. Zelena barva na Marsu se spreminja nekako tako, kakor barva naših rož. Na Marsu so tudi nespremenljive zelene lise, ki bi nekako astrezale našim iglastim gozdom. Večji del Marsove površine pa pokrivajo rumenkasto oranžne lise, najbrž puščave in stepe.

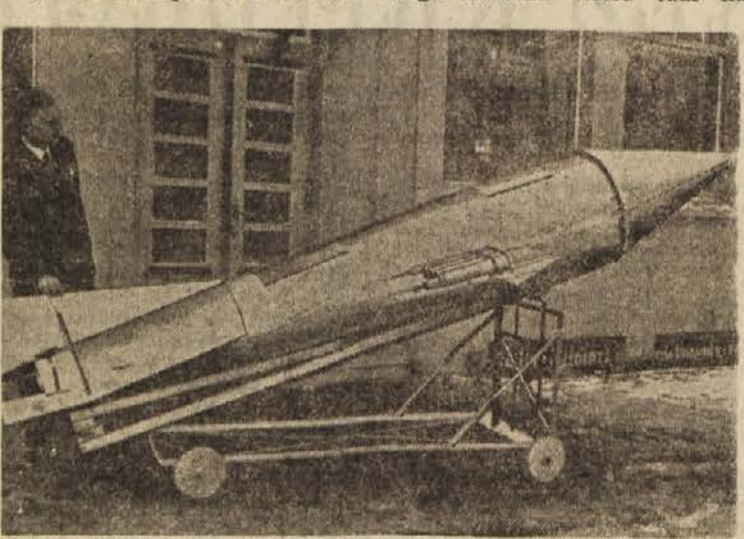
Ce je res, kar domnevajo sovjetski znanstveniki, namreč, da ima Mars vegetacijo, ki jo vidimo kot barvno igro, kažejo rastline na posebnih fotografskih posnetkih mnogo več infrardečih žarkov, kakor rastline na Zemlji. Absorbiranje infrardečih žarkov je treba pripisati večji oddaljenosti Marsa od Sonca, kajti infrardeči žarki so toplotni žarki. To samopomoč narave lahko opazujemo tudi na naših polarnih področjih. Pisec članka v »Izvestjah« mimogrede priznava, da vedo znanstveniki o Veneri mnogo manj kakor o Marsu, vendar pa sovjetski zvezdoslovci računajo tudi z rastlinstvom na Veneri.

Na četrtem mednarodnem kongresu astronautikov v Zürichu pa se za Marsa in Venero sploh niso zanimali. Nasprotno, govorili so največ o raketi »Vultee 470« s hitrostjo 7000 km na uro. Izdelali so jo leta 1949. Govorili so tudi o dvodelni, tudi ameriški raketi »Bumper«, izdelani leta 1950. Njena hitrost znaša 8000 km na uro. Za pot do Lune bi potrebovala 44 ur. Strokovnjaki pravijo, da bi prispela na Luno celo v enem dnevu, če bi se posrečilo premagati težnost in če bi imela krila.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s poletom na Luno, zadevajo predvsem na vprašanje goriva. Mislijo že na uporabo atomske energije. Američani pravijo, da bi morda kazalo izdelati raketo za polet v vesoljstvo po vzorcu atomske podmornice. Raketa naj bi dosegla hitrost 6000 m v sekundi. Za primerjavo naj omenimo, da znaša hitrost svetlobe 300 milijonov metrov v sekundi. — Z mislijo, da bi se človek dvignil v vesoljstvo, se ukvarja zlasti

pariški inženir Sänger, ki je hkrati predsednik Zveze astronautikov. Njegove misli in zasnove pa imajo še mnogo teoretičnih in praktičnih nasprotnikov.

Skoraj nerešljivo je vprašanje ohlajanja rakete v ledeno mrzlem vesoljstvu. Človeka v raketi bi na prvem delu poleta s trikratno



Raketa za polet na Luno: konstruiral jo je ing. Zucker

težo potiskalo na podlago in moral bi ležati po strani, potem pa bi se iznenada znašel v absolutni breztežnosti. S tem bi bila ogrožena njegova orientacijska sposobnost. Cut za ravnotežje bi moral zamenjati vid, zlasti perspektivno dojemanje. Sploh je težko reči, kaj vse bi čakalo človeka v vesoljstvu, če bi se mu posrečilo premagati zemeljsko težnost. Obstreljevanje z mirladami mrgolečih atomskih jeder niso klju-

bovale niti meter debele svinčene in jeklene plošče. Ta atomska toča najmanjših delcev ogroža človeško življenje zlasti z učinkom težkih elementov. En sam težki jedrski žarek lahko doseže s kozmično silo cele elektronske veržne reakcije. Raketa, s katero bi se človek dvignil v vesoljstvo, bi morala imeti 5 m debele svinčene stene. Vpliv rentgenskim podobnih tako imenovanih »trdnih žarkov« (alfa, beta in gama) bi najbrž pomenil konec vseh narčtov o poletu v vesoljstvo.

Razen naravnih ovir, o katerih znanstveniki samo ugibajo, pa zadevajo načrti o poletu na druga nebesna telesa tudi na

MALI LEKSIKON

Vprašanja:

Kaj je italijanski nacionalistični pisatelj Giulio Caprini pisal o tržaškem ozemlju leta 1906?

Zakaj so zgradile Panamski prekop ZDA in ne Francija?

Kdaj so bile Goriška pokrajina Trst, Istria, Beneška Slovenija, Reka, Zadar ter posamezni dalmatinski otoki priključeni Jugoslaviji?

Kakšen je prvi stroj, ki ga je pogonjala para?

Odgovori:

Italijanski nacionalistični pisatelj Giulio Caprini je napisal knjigo »Trieste«, ki je izšla v Bergamu l. 1906. V njej piše: »Če se človek je za trenutek oddaljil iz mesta, dobi zelo žalostno vtis. Tik na robu mesta se dviga kraška planota. Takoj čutiš, da se je tu nekaj zgodilo in da se tu začne drug svet. Komaj 400 m nad mestom, a že pridemo do predmestja Opčine; tam pa je že bel kras s svojimi gozdovi. Tu živijo ljudje ne govore v jeziku našega mesta.«

Komarji so pripomogli, da so Panamski prekop zgradili Američani in ne Francozi. Francozom se je zgodilo pri tem nekako, tako kakor ogrskotokemu faraonu Nekosu, ko je hotel obnoviti prekop, ki ga so 2000 let pred našim štetjem zgradili faraoni v Egiptu ter z njim povežali Rdeče morje z enim izmed rokavov Nila. Nekos je takrat izgubil 120.000 ljudi in graditev je moral opustiti. Francozi so 2500 let pozneje pri graditvi Panamskega prekopa izgubili zaradi bolezní več tisoč ljudi in so bili tudi primorani delo opustiti. Američani pa so spoznali, da lahko kopljejo v Panami kolikor hočejo, le da je treba prej uničiti komarje na tem področju. To so tudi storili in delo, ki so ga bili začeli Francozi, so srečno dovršili.

Leta 1943 je bila s sklepom Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta in Antifašističnega sveta narodno osvoboditve Hrvaške ter AVNOJ v Jajcu svedčano razglašena priključitev Goriške pokrajine, Trsta, Istre, Beneške Slovenije, Reke, Zadra in posameznih dalmatinskih otokov novi demokratični Jugoslaviji. Šele poltrajno leto pozneje pa so partizanski odredi in NOVJ 1. maja 1945 zmagovito vkorakali v Gorico in Trst. Takrat so jugoslovanske čete dejansko osvobodile slovensko in hrvaško ozemlje, ki je bilo prej pod Italijo, tj. do etnografske meje na zahodu. Toda 9. junija je morala naša vlada pod pritiskom podpisati beograjski sporazum, ki je določil demarkacijsko črto med jugoslovanskim in anglo-ameriškim ozemljem v Istri ter Goriško pokrajino, tako imenovano Morganovo črto, po kateri je prišel Trst pod anglo-ameriško okupacijsko oblast.

Parni stroj je že star izum. Njegovo najpreprostejšo obliko, tako imenovani olipik, je konstruiral aleksandrijski mali, matematik Heron že leta 117 po našem štetju. To je bila volja kovinska krogla, ki se je lahko sukala okrog svoje osi. Na njej so protin strani imela dve ozki odvodni ovi. Če so nali v njo nekaj vode in jo od spodaj segrevali, je začela para nabijati okoli odprtine in tako se je obla vrtila okrog svoje osi.

DANES IN JUTRI

Ročni pouk na Vajenski šoli za gradbeno stroko v Ljubljani, Tomazeva cesta, se je ponovno pričel 1. februarja.

Obešamo, da se je odsek Narodne obrambe MLO preselil iz magistrata na Rimsko cesto 22, kjer vrši vse spremembe, ki se nanašajo na vojaške obveznosti. — Tjajništvo MLO Ljubljana.

Sveže morske ribe danes v ribarni.

Če se pripravljate za ples, ne pozablite napraviti kozmetično masko **TEINT BELL**, katero danes uporabljajo sodobna žena.

Čena predstava za GT in TSS II. Sreda, 17. febr. ob 20: J. B. Priestley: »Cas in Conwaynevi«. Izven.

Cetrtek, 18. febr. ob 20: Vilharjevo Saloirge — Večer v čitalnici. Zaključena predstava za TSS I.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Ročne lutke
Rosljeva cesta 28

Torek, 16. febr. ob 15: Gostovanje v Mavčičah na Sorškem polju; ob 17: Gostovanje v Zabnici.
Sreda, 17. febr. ob 15: Gostovanje v Smedniku.

MARIBORSKE VESTI

V Mariboru so se poročili: Feliks Marinič in Breda Postružnik, Alojzij Majal in Slavica Jakopin, Frančišek Leskošek in Leopoldina Eigner, Konrad Čuček in Alojzija Zavrnik, Ernest Kmetič in Hilda Neudauer, Vekoslav Kost in Ljudmila Leopold, Iv. Poldanik in Hildegarda Bizjak, Milan Curk in Angela Pevec, Silvester Poljanšek in Nada Kovačič, Vekoslav Kramberger in Marija Hausmeister, Zvonimir Toplak in Ana Tibaot, Andrija Ikič in Marija Ferič, Josp Zvernik in Metoda Sifer, Edvard Gorican in Jelsava Kraner, Ernest Usešnjak in Marija Vrtnjak, Franc Lozinssek in Lekić Ljubica.

V Mariboru so umrli: Jožica Jezovšek, Ivan Mohorik, Rudolf Sluga, Andrej Dokl, Janez Damiš, Ivan Lemež, Berta Kozuh, Leonid Kvitko, Mihael Kranjc, Jurij Juvan, Ivan Pesič, Marija Čuš, Alojz Radolčić, Milan Čeh Marija, Klubus Leopoldina Finžgar, Alojz Karmel, Peter Kramer.

V Mariboru se je rodilo od 4. do 10. februarja 14 deklet in 7 dečkov.

Dežurna lekarna
Torek, dne 16. februarja 1954: lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.

RADIO

5.30—7.25 Prenos sporeda Radia Ljubljana 7.25—7.40 Melodije v ritmu — 7.40—7.45 Za naše gospodinjice — 7.45—8.00 Kar po domače — 8.00 do 8.10 Poročila in vremenska napoved — 8.10—8.30 Napevi iz operet — 12.00 do 16.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, vmes od 13.00—13.15 Oddaja v madžarsčini — 16.00—16.20 Klavirske preludije slovenskih avtorjev izvedbo Krasinca — 16.20—16.30 Tri arje iz znanih oper — 16.30—16.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas — 16.45—17.00 Zbavnica glasba, vmes objave — 17.00—23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

KINO

PARTIZAN: Ameriški film: »Samotna zvezda«
UDARNIK: Ameriški film: »Steklena menažerija«
POBREZJE: Avstrijski film: »Irena v zadregu«
STUDENCI: Amer. film: »Preobrate«

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Torek, 16. febr. ob 19.30: De Filippo: »Neapeljski milijonarja, Red A. Umetnostna galerija, Strassmayerjeva 6. Razstava upodabljenih izvedbo slikov. Razstava odprta v času od 7. do 28. febr. dnevno od 9 do 16. Ustanove, kolektivi, organizirajte skupinske obiske. Razstavno vodstvo zagotovljeno. Prijave za obiske poslati po telefonu št. 25-45.

CELJSKE VESTI

V Celju in okolici so se poročili od 23. I. do 2. II.: Filip Vuk in Franica Dvornič, Božidar Alojz Grafenauer in Darinka Rozalija Bevc, Jožef Bevc in Slavica Agreš, Leopold Skutnik in Bernarda Lesjak, Vladimir Marzidovšek in Antonija Jakopin, Alojzij Zupančič in Stanislava Skrubelj, Franc Kragoinik in Jožefa Kodrin, Ivan Rojnik in Ljudmila Glizej, Ludvik Smogavec in Marija Memik, Ferdinand Magerl in Zofija Potočnik, Jožef Suster in Silva Kveder, Franc Hajnšek in Jožefa Colnarič, Milan Leskošek in Ema Medved, Stanko Zajc in Frančiška Zajec, Jožef Kotnik in Marija Pesjak, Franc Plahuta in Dragica Zimšek, Anton Gmajner in Marija Rožanc, Avgust Zdelcek in Katarina Stavanja, Franc Verbovšek in Marija Bonšek, Karel Brecl in Marija Zupanek, Leopold Rajh in Stefanja Salamon, Stojan Radeljič in Barbara Rovšnik, Emil Kotnik in Ivana Matijec, Zlatko Ogrinc in Vida Krivec, Ivan Kranjc in Marija Oberšek, Mirko Spoljar in Jožica Smole, Jožef Jordan in Elizabeta Babič, Franc Levcar in Marija Ulčnik, Alojzij Furman in Marija Hajdnik, Pavel Lah in Marija Sariha.

V celjskem okoliškem okraju so umrli: Franc Lipovšek, Terezija Turnšek, Marija Berk, Jožef Bobek, Andrej Kramparšek, Gašper Jančič, Al. Tratnik, Marija Golob, Marijana Stucin, Andrej Suster, Ursula Korenjak, Franc Milareč, Olga Smet, Franc Kranjc, Alojzija Kržan, Luka Bukšek, Julijana Vajnec, Tomaž Leonard, Valentin Korošec, Ferdinand Stepihar, Mihael Dupelnik, Marija Vouga, Leopold Strus.

Od 1. do 8. februarja se je rodilo 10 dečkov in 13 deklet.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE
Torek, 16. febr. ob 20: Peter Ustinov: »Ljubzen štirih polkovnikov«. — Abonma red Torek in Izven.
Petek, 19. febr. ob 18: Peter Ustinov: »Ljubzen štirih polkovnikov«. — Solški abonma.

Naše podružnice v

MARIBORU, CELJU, PTUJU, KRANJU, TRBOVLJAH, NOVEM MESTU, na JESENICAH, ZAGORJU OB SAVI in MURSKJI SOBOTI

dostavljajo naročnikom list na dom v zgodnjih jutranjih urah, sprejemajo nova naročila, plačila naročnine, reklamacije ter vse vrste oglasov, kot so reklamni, objave, notice, mali oglasi, osmrtnice in zahvale.

UPRAVA »LJUDSKE PRAVICE-BORBE«

Obveščamo

ustanove, podjetja in vse naročnike prevozov, da se je uprava Državnega transportnega podjetja »Prevoze Krško preselila v Brežice. Telefoni: Uprava in poslovalnica avtobusnega prometa Brežice 43, poslovalnica tovornega prometa in avtomehanična delavnica 33; poslovalnica tovornega prometa Krško 46. Tekoči račun pri Nar. banki Brežice 6151-T-122.

Državnim podjetjem, državnim kmetijskim podjetjem in delovnim združenjem

takoj prodamo po ugodni ceni zaradi likvidacije vrtnarije:

KONJA, VPREŽNE VOZOVE, RAZNO ORODJE ZA POLJDELSTVO, OPREME ZA KONJE.

Interesenti za nakup naj se javijo v podjetju »SVILA«, Maribor.

»CENTROTEKSTIL«

Uvoz-Izvoz BEOGRAD se je preselil v nove prostore Knez Mihailova 1-3 III. nadstropje. Telefonska centrala 30-291

Oglašujte v »Ljudski pravici - Borbi«!

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »SOČA«
Ameriški film
Točno opoldne
Brez tednika
Predstave ob 16., 18. in 20. uri

KINO »UNION«: Amer. barvni film: »Ivanhoe«. Brez tednika. Predstave ob 16., 18. in 20. Film bo na sporedu še do 18. febr.
KINO »KOMUNA«: Avstr. film: »Veruj v mene«. Tednik Predstave ob 16., 18. in 20.
KINO »SOČA«: Amer. film: »Točno opoldne«. Brez tednika. Predstave ob 16., 18. in 20.
Predprodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 10—11 in od 15 dalje.
KINO »SLOGA«: Amer. film: »Pohlepneži«. Brez tednika. Predstave ob 16., 18. in 20.
Predprodaja vstopnic od 10—11 in od 15 dalje.

Ob 19 bo matineja istega filma. Predprodaja vstopnic od 9 dalje.
KINO »TRIGLAV«: Amer. barvni film: »Kapitan Horatio«. Tednik. Filmske novice 1. Predstave ob 16., 18. in 20. Predprodaja vstopnic od 15 dalje.
KINO »SIŠKA«: Amer. film: »Draga Ruth«. Filmske novice 2-1. Predstave ob 16., 18. in 20.
Predprodaja vstopnic od 15 dalje.
CELJE: »UNION«. Angl. film: »Tajništveni profesor«. — »DOM«. Italij. film: »Policaji in tatovi«. — »VELED«. Amer. barvna risanka: »Veselo in brez skrbi«. — »KAMNIK«. Švedski film: »Plesala je eno samo poletje«. — »PTUJ«. Amer. film: »Poštna postaja«.

RAZPISUJEMO SLUŽBO tehničnega vodje podjetja

(pohištveno in stavbno mizarstvo)
Za reflektante veljajo naslednji pogoji:
1. da so arhitekti notranje arhitekture z večletno prakso, ali
2. da so absolventi tehničnih srednjih šol lesne stroke z najmanj 10-letno prakso, ali
3. da so industrijski obratovodje (mizarski mojstri) z 20-letno prakso.
Nastop službe takoj, plača po dogovoru.
Prošnje vložite pisмено na naslov: »Oprema«, Maribor, Partizanska cesta 15.

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB

DOBRNA

ČESTITAJO VSEM PREBIVALCEM OBČINE DOBRNA IN SOSEDNIH KRAJEV K OBČINSKEMU PRAZNIKU 16. FEBRUARJA 1954

Kmetijska zadruga Dobrna

čestita vsem prebivalcem občine Dobrna k občinskemu prazniku

1,200.000 izvodov

ROMANA SLOVEČEGA NEMŠKEGA PISATELJA E. M. REMARQUEA »NA ZAHODU NIČ NOVEGA« SO POKUPILI LJUDJE V ENEM LETU. NAVDUŠENO SO SEGALI TUDI PO NJEGOVEM POZNEJE NAPISANEM ROMANU

»TRIJE TOVARISI«

KI GA BOMO ZAČELI OBJAVLJATI V SOBOTO, 20. T. M. V NAŠEM TEKOČEM PODLISTKU.

PREDAVANJA

V četrtak, dne 18. febr. 1954 bo ob 19.30 predaval prof. Ferdo Gestrin nam in etničnem razvoju. Predavanje bo v prirodoslovni dvorani Univerze (prej fizikalna), vhod iz Gosposke ul. v petek, dne 19. febr. 1954 bo ob 20 predaval univ. prof. in j. Viktor Fetič: »Svinec, baker in cink — naša strdna valuta«. Predavanje bo v prirodoslovni dvorani Univerze (prej fizikalna), vhod iz Gosposke ul.

GLEDALIŠČA

DRAMA — LJUBLJANA
Torek, 16. febr.: Zaprt.
Sreda, 17. febr. ob 20: Hecht-Mac Arthur: »Prva strana«. Abonma F. Cetrtek, 18. febr. ob 20: Hochwälder: »Svni tožilec«. Abonma red B.
Petek, 19. febr.: Zaprt.
Sreda, 20. febr. ob 20: Salacrou: »Tak kakor vsi«. Abonma red E.
Medelja, 21. febr. ob 15: Torkar: »Pravilica o smehu«. Izven in za podeljaje.
ob 20: Hecht-Mac Arthur: »Prva strana. Izven in za podeljaje.

OPERA

Torek, 16. febr. ob 19.30: Baletni večer. Abonma red D.
Sreda, 17. febr. ob 19.30: Massenat: »Werther«. Gostovanje R. Francja. Abonma red H.
Cetrtek, 18. febr. ob 19.30: Baletni večer. Abonma red C.
Petek, 19. febr. ob 19.30: Gounod: »Ljubljansko garnizijo«. Abonma red G.
Sreda, 20. febr. ob 19.30: Foerster: »Gorenjski slavček«. Gostovanje R. Francja. Izven in za podeljaje.
Medelja, 21. febr. ob 15: Puccini: »Madame Butterfly«. Izven in za podeljaje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališča pasaja
Torek, 16. febr. ob 20.30: J. B. Priestley: »Cas in Conwaynevi«. Zaključena predstava za TSS I.

Umrli so v Ljubljani

Franc Goršič, kleparski mojster. Pogreb bo danes, 16. febr. ob 18 na Zalah.

VAŽNI NASLOVI V LJUBLJANI

- Reševalna postaja, Zaiška 25, tel. 22-444
- Zdravstvena dežurna služba, Miklošičeva 20, tel. 23-081
- Natranja uprava, Prešernova ul., tel. 41-100 in 21-200. Dežurna za prometne nesreče, tel. 20-663
- Gasilna milica, Kerkov trg, tel. 20-555
- Elektrarna, Magistrat, tel. 22-121
- Plinarja, Keopjeva 23, tel. 20-555
- Vodovod, Kerkov trg 10, 20-554
- Železniška postaja, Traž OF, tel. 20-768
- Avtobusna postaja, Mušarykova, tel. 23-085
- Hotel »Union«, Miklošičeva 1, tel. 20-570
- Mestni avtohtakal, Slomškova 6, tel. 21-576
- Mestna hranilnica Ljubljana, Čopova ulica 1 — Tel. centrala 22-126 in 22-333, direktor tel. 21-804.
- Veseljagovci: »Na mas: uprava, sekretariat 22-563, komercialni oddelki 22-571, računovodstvo 22-600, centralna skladišča 22-550, poslovalnica pri »Pobli« 21-650, poslovalnica pri »Tromostovje« 22-551, poslovalnica »Pohištvos« 20-496
- Trgovsko podjetje »Ljubra«: »Ljubra« 1/1: uprava, direktor 22-251, komere oddelki 21-21-123, poslovalnice »Porilo«, Miklošičeva 12, tel. trg 3 21-572; »Modra«, Čopova 13, 20-255; »Orkna«, Goropova 54, 21-149; »Nivarna«: Trubarjeva 31, 20-441
- Slovenija — Impex, trg. agencija za izvoz in uvoz — Beethovnova 14/I, 23-915
- Spedijska Ljubljana, podjetje za usmako in mednarodne transportne uprave Titova 53, tel. 21-802, direktor 20-851, komercialna odprava, Metelkova 4, tel. 21-719; avdioponovca tel. 21-690; togararja, Središka 1, 23-290

RADIO

Dnevni spored za torek, 16. febr. 1954
5.30—7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) — vmes od 5.35—5.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska — 5.50—6.00 Jutranja telovadba — 6.30—6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar — 6.50 Objava dnevnega sporeda — 7.00 Za naše kmetovalce — 7.25 do 7.30 Poročila — 11.00 Soliska ura za nižjo stopnjo: Pri ribičarjih (reparataža), ponovitve — 11.30 Soliska ura za višjo stopnjo: Prof. Drago Ulaga: Planica — 12.00 Spored slovenskih vokalnih in orkestralnih skladb — 12.30 Napoved časa, poročila, objava dnevnega sporeda in objave — 12.45 Zbavnica glasba — 13.00 Modni kotiček — 13.10 Orkestri in solisti — 13.45 Glasbeni razgledi — 14.00 Od melodije do melodije — vmes od 14.30—14.40 Radijske reklame — 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in

Pri nakupu srečke

51. kola Jugoslovanske loterije zahtevajte od prodajalca anketno polje o novem planu dobittkov in mu jo izpolnjeno vrnite do 23. februarja 1954.

objave — 15.15 Zbavnica glasba — 15.30 Sportni tednik — 16.00 Popoldanski simfonični koncert — 17.00 Napoved časa in poročila — 17.10 Za dobro voljo vam bodo igrali štirje fantje, Vaški kvintet in Veseli godci — 17.45 80. letkica tečajja angleškega jezika — 18.00 Zbavnica in pesna glasba — 18.30 Izbojev naših narodov: O partizan-skem taborišču na Mokrcu — 18.40 Samospeve Fr. Schuberta poje mezzosopranska Dana Ročnik, pri klaviru Pavel Sivic — 19.00 Radijski dnevnik in objave — 19.45 Zbavnica glasba, vmes reklame in vremenska napoved — 20.00 Okno v svet — 20.10 Od Mozarta do Richarda Straussa (odlomki iz oper nemških skladateljev) — 21.00 Literarno-esejistična oddaja: Cervantes in njegov Don Kichot — 21.30 Igrajo veliki zabavni orkestri — 22.00 Napoved časa, poročila in pregled sporeda za naslednji dan — 22.15—23.00 Nočni komorni koncert.

RADIO KOPER

Torek, 16. februarja 1954:
13.45 Laha in zabavna glasba — 14.30 Kulturni razgledi — 14.45 Domači zvoki — aodelujejo D. Filipič, G. Ložar, Fr. Koren in A. Stanko — 17.00 Partizanske pesni poje ljubljanski komorni zbor — 17.40 Narodne pesni iz Jugoslavije — 18.15 Pojo jugoslovanski, francoski, italijanski in ruski pevski zbori — 20.00 P. I. Čajkovski: »Pikova dama« opera v 3 dejanjih. Izvajajo solisti, zbor in orkester moskovske državne opere — dirigent Sergej Samosud.

BIANCA GROMER: Thompsonovi pogoji

»Naj vstopi naslednji,« je rekel Thompson svoji tajnici, »in dajte mi njegovo prošnjo, prepis spričeval, sploh vse njegove spise.«
Tajnica Browningova je položila lepo vezano mapo na predstojnikovo pisalno mizo, poklicala Harryja Smitha v pisarno in se pripravila, da bi poslušala, kako bo novi prosilec pri predstojniku urada opravil.
»Gospod Smith?« je vprašal Thompson prijazno.
»Pregledal sem vašo spričevala in vidim, da so zelo zadovoljiva. Prepričan sem se, da se na stroko spoznate in da govorite tri jezike. Mislim torej, da bi šlo. Znanje jezikov pri nas ni važno. Od svojih sodelavcev zahtevam samo troje: temeljito splošno izobrazbo, da se jim torej ne zatikajo tuje in podobno, da znajo dobro proktrirati, predvsem pa, da so pošteni in odkritosrčni. Ali ustrežate tem pogojem?«
Smith se je popraskal za ušesom in malo pomislil, potlej pa je hitro odgovoril:
»Seveda, potrdil se bom, da boste z menoj v vsakem oziru zadovoljni.«
»Velja torej. Čez nekaj dni vas obvestim.«
Smith je odšel in sledil je peti pomenek. Vse je šlo kakor pri prvih štirih. Thompson je bil pripravljen sprejeti mladega prosilca, toda s pogojem, da bi ustrežal njegovim pogojem: temeljita splošna izobrazba, dobro proktriranje, poštenost in odkritosrčnost. In potem je vedno sledilo: »Čez nekaj dni vas obvestim.«
Tajnica Browningova je položila na pisalno mizo naslednjo mapo in se vprašujoče ozrla na predstojnika:
»Vem, da vas radovednost kar razganja,« je rekel predstojnik smeje. »Vem, da mojega sistema ne razumete. Pezneje vam to pojasnim, brž ko bom odpravil zadnjega prosilca. Za zdaj še nisem dosegel nobenega uspeha.«
Naslednji prosilec Thomas Hopkins je bil priletel mož. Mnogo upanja ni imel, da bi ga sprejeli v službo. Če je človek star osemindeset let, in če še njegova

Thompsonovi pogoji

zunanost ni kaj prida prikupljiva, je pač težko dobiti službo. Koristen je argument, da imaš dobro voljo, da bi rad delal. Ni pa koristen argument, da imaš bolno ženo in da zadnjega računa za porabo plina nisi mogel poravnati.
»Vi ste torej Hopkins?« je vprašal Thompson.
»Pravzaprav bi rad imel mlajšega sodelavca, toda vašo priporočila so odlična... Morda bi pa le kako slo.«
»Zelo bom srečen, če bi me preizkusili,« je rekel Hopkins in njegov glas je pričal, da to ni fraza.



»Saj pravim, da ni izključeno,« je menil Thompson. »Toda od svojega bodočega sodelavca zahtevam troje: temeljito splošno izobrazbo, da se mu ne zatikajo tuje ali kaj podobnega, da zna dobro proktrirati, predvsem pa, da je pošten in odkritosrčen. Ali mislite, da tem pogojem ustrežate?«
»Nisem... nisem jih dobro razumel, gospod Thompson,« je zajecjal Hopkins in se ves nesrečen ozrl po pisarno.

»Torej razumeli jih niste. No, nič ne de. Že vidim, da se bova razumela. Ali bi se oglašil jutri zjutraj?«
Tajnica Browningova je spremila nepisno srečnega Hopkinsa iz pisarne, zadnjega prosilca pa je z nekaj prijaznimi besedami odpravila. Potem se je vrnila k predstojniku.
»Kaj bi torej radi vedeli?« je jo vprašal Thompson. »Zakaj sem sprejel ravno tega in ne drugih?«
»Prvič to, drugič pa, kaj pravzaprav pomeni proktrirati?«
»Nič. To je pač moj sistem. Okrog sebe hočem imeti poštene in pametne ljudi. Pameten človek ve, da ne more vsega vedeti in da so na svetu besede, ki jih ne razume. Če pa je povrh še pošten, se ne bo sramoval to priznati. Da tudi vi sodite med takšne ljudi, me zelo veseli.«
»Toda...« je začela Browningova, pa se ji je beseda zatanknila.
»No? Kaj bi pa radi povedali?«
»Menim, da potemtakem niste bili povsem odkritosrčni, ko ste rekli, da se mu tuje ne smejo zatikati.«
»To je pač moj sistem,« ji je pojasnil Thompson ponosno. »Hočem sodelavca, ki mu je odkritosrčnost važnejša od službe.«
Browningova je komaj vidno skomizgnila z rameni. S predstojnikom se ni povsem strinjala, toda ugovarjati se mu ni upala.
Hopkins je prinesel bolni ženi majhen šopek. Plahoga je pogledala.
»Mar pomeni to nekaj — dobroga?« je vprašala boječje. »Mar si dobil službo?«
»Da in že jutri lahko nastopim. Kar verjeti ne morem, da sem tako srečen. Pred menoj je bilo mnogo mladih prosilcev, ki so se potegovali za to mesto, pa so sprejeli prav mene.«
»Ker si najpametnejši in najprijodnejši med vsemi,« je rekla Hopkinsova, vsa srečna.
»Nikar ne bodi domišljava. Saj gospod Thompson sploh še ni imel priložnosti, da bi se o tem prepričal. Zares ne vem, zakaj je izbral prav mene. Na srečo ni opazil, da slabo slišim. Govori zelo glasno in razločno in samo ene njegove besede nisem razumel...«

IZ NASIB KRAJEV

Iz lastnih sredstev bodo investirali 3 milijarde

Ceprav je bila v jeseniški Zelezarni jeklarna na novo zgrajena šele pred nekaj leti, je vendar že ozko grlo v Zelezarni. Na ruševinah starih predelovalnih obratov sedaj pospešeno zidajo podaljšek k jeklarni. Vanj se bo preselila stara BB-elektro peč, poleg nje pa bodo montirali še

novi veliko 23-tonsko električno peč. Novo valjarno tanke pločevine grade tudi na Javorniku. Obratovati bo začela že letos. Za gradnjo novih objektov bodo Zelezarni iz lastnih sredstev investirali samo letos več kot tri milijarde dinarjev.

»TRIE BRATJE«

Ob krstu nove izvirne pravljicne igre na Jesenicah

Mestno gledališče na Jesenicah je pred dnevi uprizorilo tretjo premiero v letošnji sezoni; slovensko pravljicno igro »Trije bratje«, ki jo je po narodnih pravljicnih motivih napisal Jože Tomažič, profesor jeseniške gimnazije. To je že njegova šesta igra.

doživela vse njegove dosedanje igre.

V razgovoru z našim dopisnikom je Tomažič med drugim dejal, da ga je ta uspeh, zlasti pa potreba po novih pravljicnih igrah z napredno miselnostjo ter silno revna izbira mladinskih iger te vrste, privedla, da je napisal novo pravljicno igro »Trije bratje« v petih slikah.

Glasbeno spremljavo je skomponiral skladatelj Viktor Fabiani, stalni sodelavec Prešernovega gledališča v Kranju; načrte za bogato in okusno sceno je pripravil akademski slikar in scenograf Marijan Pliberšek. Dirigent je direktor jeseniške Glasbene šole Rado Kleč, igra orkester te šole, plese je nastudirala prof. Metka Wisiakova, petje pa Lojze Savinšek.

Praznik Branika

Včeraj so praznovali prebivalci Branika (prej Rihemberk) v Vipavski dolini prvih občinskih praznik, ki ga je uzakonil LOMO lani avgusta v spomin na dan, ko so nemški okupatorji 15. februarja 1944 vas zažgali in porušili, okoli 600 prebivalcev pa odpeljali v preganjanstvo.

Dopoldne so odkrili spominsko ploščo znani primorski borki in komunistki Pavli Možina - Rastji, članici Okrožnega komiteja KP za Goriško, ki so jo četniki nekaj dni pred koncem vojne blizu Krmína zverinsko mučili in zaklali v hiši, kjer je bila poročena. Nato sta nastopila oba pevka zbora društva »Frane Zgonik« ter godba na pihala garnizije JLA iz Vipave. V popoldanskem delu proslave je gledališče za Slovensko Primorje v Postojni uprizorilo dramo »Kovarstvo in ljubezen«, nato pa je bila zabava.

Za svobodo in lepše življenje je dalo v NOB življenje 89 domačinov, ki so jim po vojni postavili lep spomenik. Sledovi vojne pa v Braniku še vedno niso povsem zakriti. Od 323 hiš, kolikor jih je bilo porušeni, so jih obnovili šele okoli dve tretjini, za ostale pa ni denarja. Koliko pa je takih ljudi, ki nimajo ustrežajočih stanovanj, ali pa živijo v nezdruvanih prostorih, ki nimajo hlevov za živino in drugih za vsakdanje življenje neobhodno potrebnih stvari.

M. D.

Industrijska gasilska četa Zelezarne Jesenice med najboljšimi

Gasilska četa jeseniške Zelezarne je priznana kot ena najboljših in ker je to organizacija, ki uživa ugled tako na Jesenicah in tudi izven Jesenic, so se udeležili njenega občnega zbora razen članov tudi predstavniki ljudske oblasti, ustanov in organizacij. K bogatim poročilom o delovanju v minulemu letu je čestital predsednik mestne občine Jesenice, tov. Maks Dolinar. Tehnični direktor Zelezarne ing. Rebek je izrazil zadovoljstvo delovnega kolektiva in direktorje nad delom industrijske gasilske čete, prav posebno pa je pohvalil poveljnika, znanega gasilskega strokovnjaka Gregorja Novaka. Razen izvolitve novega odbora so sprejeli več važnih sklepov, s katerimi bodo delo gasilske čete v tekočem letu še izboljšali. Tako nameravajo pridobiti še več članov in pomnožiti dosedanje vrste z mladinci, skrbeti hočejo tudi v bodoče za strokovno izpopolnitev članstva in za dosledno izvajanje požarne varnostne službe. Nabaviti nameravajo dva rezalna aparata, nov avtomobil ter poltovorni kamion in ukreniti potrebno za odobritev gradnje stanovanjskega bloka. V nov gasilski dom, ki bo eden najmodernejših, se bodo vselili še v tekočem letu.

Gasilski dom bodo zidali

V Jurjevi pri Ribnici so sklenili tamonjski gasilci, da začne letošnji spomladni zidati nov gasilski dom. Gasilci so pri njihovih načrtih podprli vsi prebivalci vasi. Gasilski dom bodo gradili deloma s prostovoljnimi delom, računajo pa tudi na denarno pomoč podjetij in ustanov iz raznih krajev okraja Kočevje.

V vsako hišo knjige Prešernove družbe



V Invalidskem domu v Kamniku se mladi ljudje uče raznih obrti ter se tako usposabljaajo za življenje

V podgorjanskih vaseh so veseli elektrike

V preteklih dnevih so prebivalci Brusnic pri Novem mestu, Gabrja in okoliških vasi prvokrat v življenju prižigali v domačem kraju električno razsvetljavo. Veselje nad lepo pridobitvijo je bilo v posameznih naseljih in hišah kar ganljivo. Posebno slovesno so razsvetlili za to priložnost občino Brusničani in Gabrčani. Da pa ne bi bilo med posameznimi vasi preveč zamere, so vaščani v teh krajih sklenili počakati z »uradno« otvoritvijo elektrifikacije cele občine do dneva, da bodo hišne napeljave gotove tudi v vseh manjših vaseh. Ljudje se že pogovarjajo, kako si bodo z električnimi motorji in stroji lahko izboljšali življenje. Hvaležni so

ljudski oblasti za izdatno pomoč, saj vidijo, da se navzlic mnogim težavam uresničuje to, za kar so sami prispevali lep delež v letih NOV.

V Anhovem imajo nove upravne organe

V Tovarni cementa v Anhovem so izvolili nov delavski svet in upravni odbor, prišel pa je tudi nov direktor, vendar delo še ne teče tako, kot bi moralo. Pri nekaterih delavcih je opaziti, da so zaradi napake, ki so jo zagrešili nekateri odgovorni, izgubili zaupanje v samoupravljanje in sindikalno organizacijo. Zadnje tri mesece so sicer v tovarni že precejšnji uspehi, saj so izdelki kakovostni. Toda težko bo skrbeti za boljše kakovost v bodoče, če ne bodo delavci spet dobili zaupanje v samoupravljanje. Pri tem bosta morali precejšnji vlogi odigrati sindikalna organizacija in Zveza komunistov.

Sedemdesetletnica dr. Mirka Černič

Mestni ljudski odbor v Mariboru je odobril 80.000 din za likanje Zdravstvenega vestnika. Štavelka bo posvečena 70-letnici primarija dr. Mirka Černič, pionirja zdravstva v Mariboru, ki je v zgodnji več pomembnih kirurgov, med drugimi tudi akademika prof. dr. Lavriča.

KDO JE KRIV?

Spor zaradi uničenega ribjega zaroda v Tržiški Bistrici

Pravda okoli uničenega ribjega zaroda je v Tržiču še vedno v polnem teku. Tržiška predilnica in tkalnica se trdovratno brani nadoknaditi škodo, ki je bila storjena ribljskim revirjem od Tržiča pa vse do izliva Bistrice v Savo in se skuša otresti vsaj večjega dela odgovornosti. Riblji pa vztrajajo na ugotovitvah in cenitvah svoje komisije, ki zahteva povrnitev škode v višini 2.145.000 dinarjev. Spor se je začel takrat, ko so nekoga dne ljudje opazili na kupe poginulih postrvi v Bistrici. Po podrobnejših preiskavah so ugotovili, da je uničenje zajelo ne samo ribe in ikre, temveč tudi črva, s katerimi se branijo ribe. Zastrupljena črna sega do bellinice tržiške predilnice in tkalnice, kjer so veliki bazeni za beljenje blaga opremljeni s čistilnimi napravami, ki uničujejo škodljiv klorov ekstrakt. Zaradi nesreče, še verjetneje pa zaradi nepazljivosti delavca pri tem delu, je klorov ekstrakt vdril v Bistrico in povzročil množično zastrupitev rib in ogromno škodo. V tovarni sicer trdijo, da gre samo za nekaj desetlin litrov, riblji pa so mnenja, da je v Bistrico steklo najmanj 500 litrov,

sicer uničenje ne bi bilo tako popolno. Sodijo, da je bil zaradi tega uničen ribji zarod za pet let.

Ker predilnica in tkalnica noče priznati ugotovitev ribiške komisije, riblji pa nočejo odstopiti od svojih zahtev, bo spor reševalo arbitražno sodišče.

Tako se ne bomo mogli več voziti

Malokdaj silšimo glasove življenja iz naše vasi, katere ime pa zveni kaj pogostoma v nagradnih in nenagradnih križankah. Kajpada, so pa redka krajevna imena z dvema črkama! Pa to ni seveda vse, na kar smo članci ponosni! Naša vas je tudi konena postaja avtobusne proge, na kateri se mnogo zabavneje voziš kot kjer koli drugje. Zabava je med vožnje vse splošna, zlasti če se odpelješ zjutraj ob pol osmih iz Iga ali pa zvečer ob pol sedmih iz Ljubljane. V četrtek zjutraj je bil zopet pravcati volesej; silšati je že govorice, da bodo uvedli poseben veselični davek. Pre-

ri vanje sem, priclanjajo tja! Gorje delobolnežem! Sedaj ališiš krik spredaj: »Au, moj želodec, e sedaj zadaj, »Ne platus ste mi stopili, očee! Mlada žena vadihne: »Saj je to hušje kot porod.« Jaz, ki sem precej visok, sem bil deležen nebroj občutnih sunkov s komolci vseh dimenzij. Pred manj je sedel skoraj pritiklavi ded, katerega moč je med viharno vožnjo nekdo dobesedno usedel na glavo. Na ravnost strahopeten je bil vzklik neke ženske: »Oh, moja jajca!« In zelo verjetno je, da je nastala v njenom oekarju »jajca šaljivost«. In ob vsej tej nepopelni gnoči, kjer ne bi mogla